

Моніторинг роботи митниці очима бізнесу – 2025

Оксана Кузяків, Євген Ангел, Ірина Федець, Дарія Шаповалова, Влад Баськов, Андрій Бутін (усі ІЕД)

Київ, 9 квітня 2026

10-те Щорічне опитування: теми

Як бізнес оцінює ефективність роботи митниці та потребу у реформах

Як бізнес оцінює роботу митниці за останній рік

Як змінилася ефективність роботи митниці за рік

Як бізнес оцінює різні види контролю

Які найбільші проблеми в роботі митниць

Як бізнес оцінює різні аспекти роботи митниць

Які кількісні та якісні оцінки тривалості процедур ЗЕД

Яких результатів бізнес очікує від реформи митниці

Що думає бізнес про «контрабанду» / «сірий імпорт»

Оцінка цифрових сервісів митниці

Наскільки активно бізнес бере участь у роботі бізнес-асоціацій

Звідки підприємства беруть інформацію

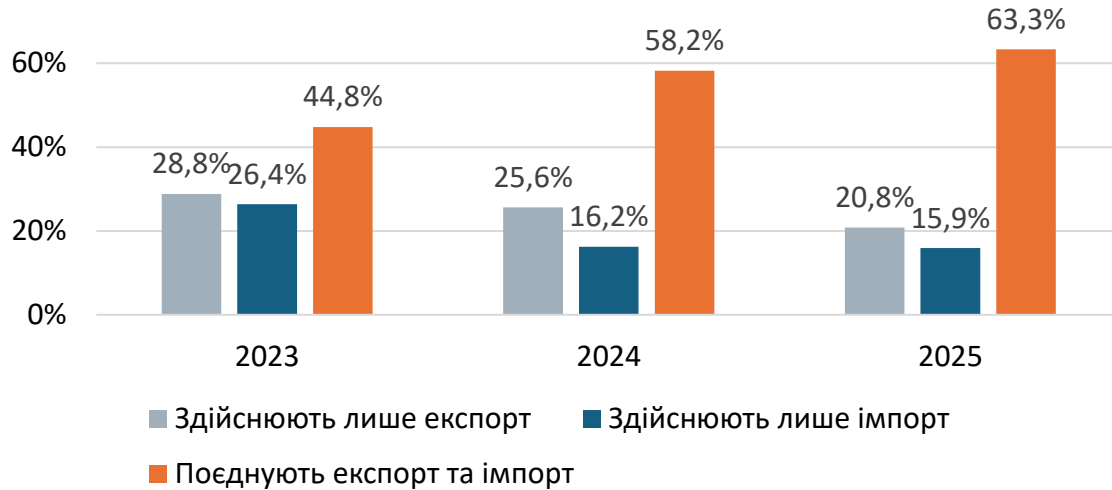

Кого було опитано: Вибірка

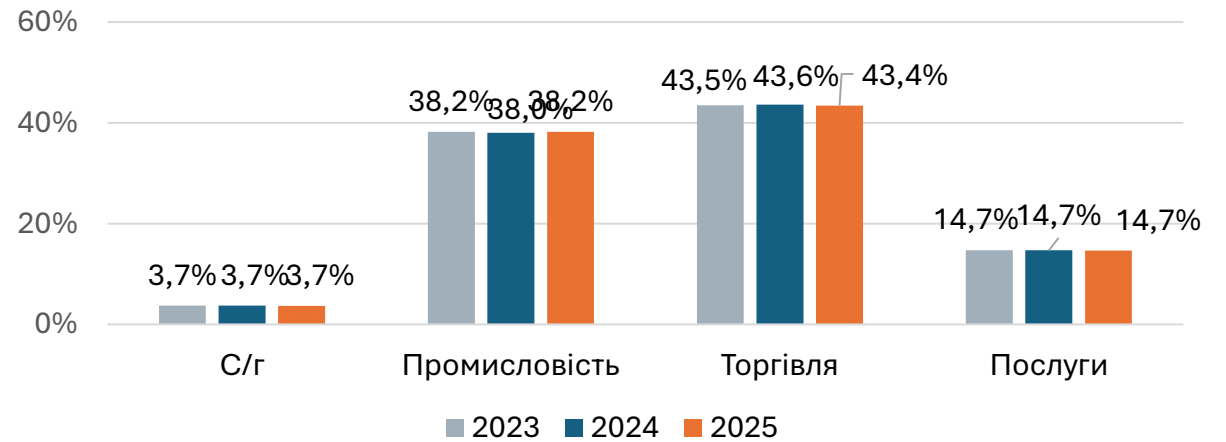

Вибірка: підприємства, опитані у 2025 році

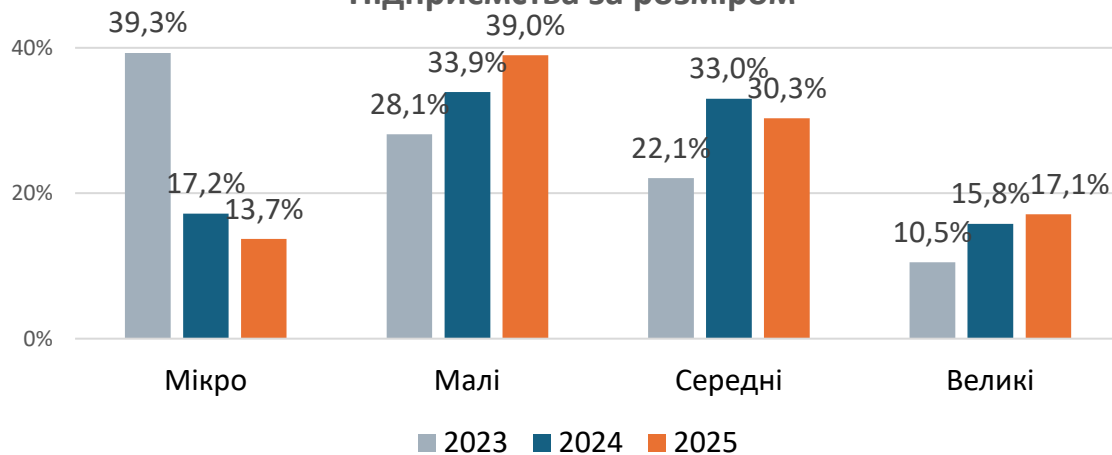
Підприємства за видом ЗЕД

Підприємства за сектором

Підприємства за розміром

Примітка: Дані зважено за сектором підприємств

- У 2025 році було опитано 345 підприємств, що займаються експортом та/або імпортом
- Як і в 2022-2024 роках, щоб галузева структура вибірки 2025 року відповідала структурі 2021 року, дані було зважено
- Порівняно з 2024 роком, зросла частка малих та великих підприємств, тоді як частка мікропідприємств та середніх зменшилася (зважені дані)

Головне 1

Значення **Індексу сприйняття роботи митниці** склало **0,29**, що свідчить про **переважання позитивних оцінок**, однак демонструє подальше незначне зниження порівняно з 2024 роком (0,30) та 2023 роком (0,32). **Зберігається стійко позитивне сприйняття роботи митниці**, що свідчить про довіру бізнесу в умовах війни.

У 2025 році **оцінки роботи митниці загалом залишилися позитивними**. Частка підприємств, які вважають митницю ефективною, але такою, що потребує змін, зменшилася до **62,3%** (з 66,5% у 2024 році), тоді як частка тих, хто вважає митницю загалом неефективною, але такою, що може бути покращена реформами, зросла до 24,3%. Частка тих, хто оцінює митницю як повністю ефективну, дещо зросла до 11,8%. Такий перерозподіл вказує на **запит бізнесу на реформи**.

Оцінки різних зацікавлених сторін різняться – підприємства, які здійснюють **лише експорт або лише імпорт**, оцінюють роботу митниці вище, ніж ті, що поєднують обидва види ЗЕД. **Великий бізнес** оцінює роботу митниці більш позитивно, ніж підприємства менших розмірів. Підприємства, що здійснюють ЗЕД **автомобільним транспортом**, оцінюють ефективність митниці краще, ніж ті, що користуються залізничним.

Головне 2

Черги на кордоні залишаються головною проблемою у роботі митниці, на думку бізнесу. На них вказали майже половина опитаних підприємств, що практично відповідає рівню 2024 року, але є суттєво меншим, ніж у 2023 році. Це свідчить, що заходи з врегулювання черг на кордоні, зокрема **запровадження Е-Черги**, мають **позитивний результат**, однак вплив змін є обмеженим у часі.

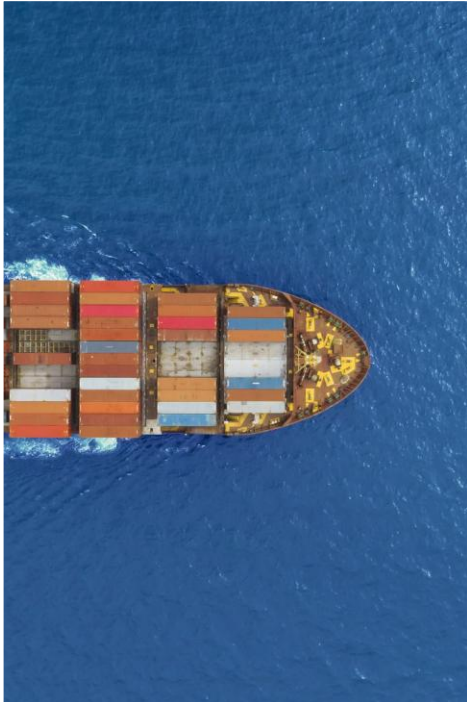
2-ге місце серед проблем займає **недостатня спроможність пунктів пропуску**, а **3-тє** – недостатнє технічне оснащення митниці, значущість якого зросла порівняно з 2024 роком.

Серед інших поширених проблем підприємства також називають **недосконале митне законодавство**. Найчастіше бізнес пов'язує це не стільки зі змістом норм, скільки з **практикою їх застосування** – зокрема, з неоднаковим, на думку опитаних, тлумаченням правил та можливостями для суб'єктивних рішень.

Значення **корупції** як проблеми на митниці знову **зменшилася** у 2025 році порівняно з 2024 і 2023 роками. Таким чином, цей показник відповідає рівню до повномасштабного вторгнення.

У 2025 році підприємства оцінили **середню частку «сірого імпорту»** на рівні **17%**, що є вищим показником порівняно з 2024 роком (11,6%), коли було зафіксовано найнижче значення за весь період спостережень.

Головне 3

Як і в попередні роки, бізнес пов'язує успіх митної реформи насамперед із швидкістю, вартістю та передбачуваністю процедур, а також зі зменшенням залежності від людського фактору.

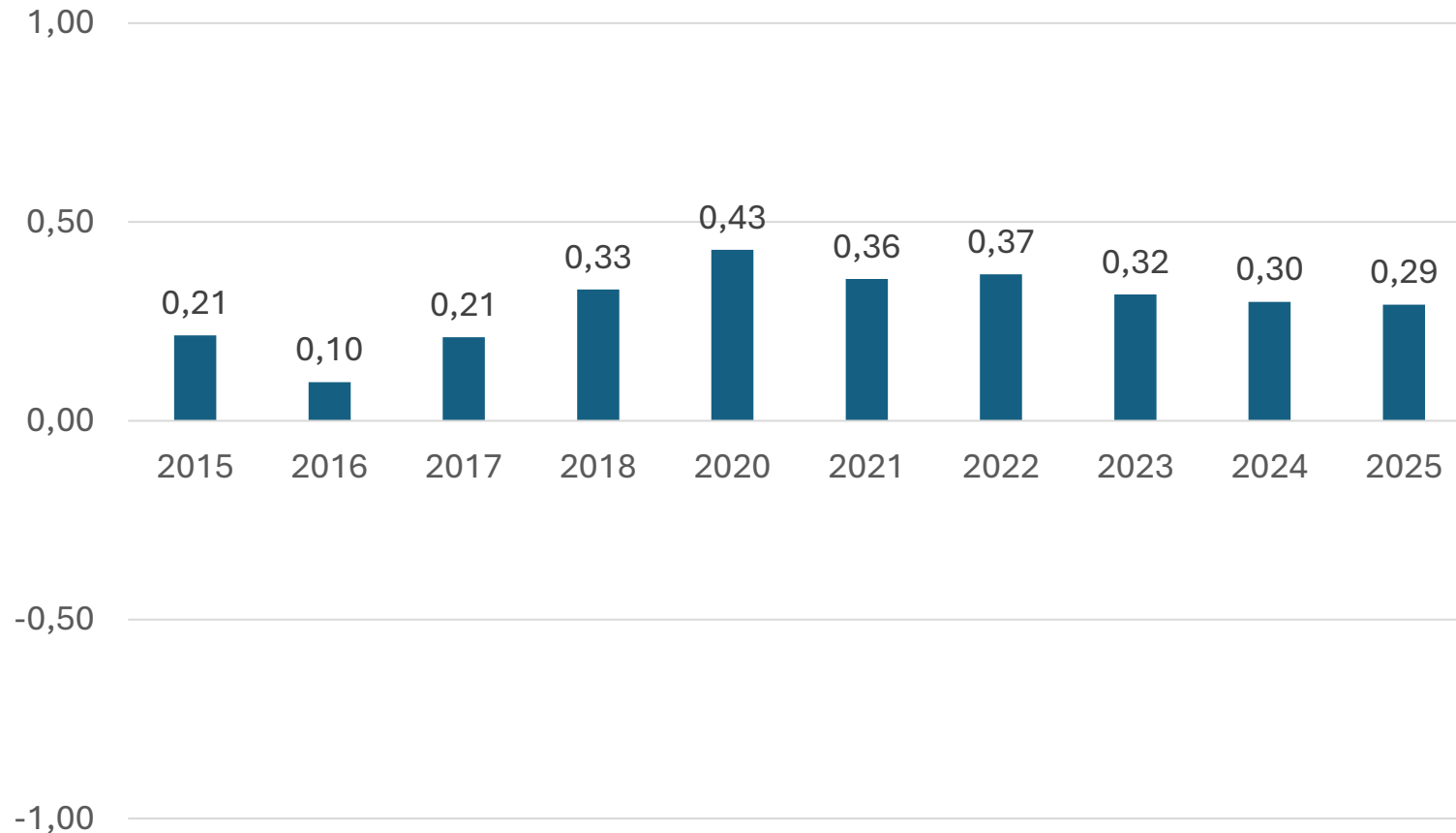
У 2025 році основними **очікуваними результатами реформ** на митниці стали:

- (1) зменшення часу при проходженні митних процедур
- (2) зменшення фінансових витрат при проходженні митних процедур
- (3) можливість документообігу у повністю електронному форматі
- (4) автоматизація процедур
- (5) зменшення рівня корупції
- (6) покращення технічного оснащення митниці

Реформа у митній сфері очима бізнесу

Індекс сприйняття роботи митниці бізнесом (СРМ)

- **Індекс сприйняття роботи митниці бізнесом** за результатами 2025 року склав **0,29** на шкалі від -1 до 1, що свідчить про переважання позитивних оцінок
- **Індекс СРМ** демонструє **подальше незначне зниження** порівняно з 2024 роком (0,30) та 2023 роком (0,32)
- **Зберігається стійко позитивне сприйняття роботи митниці**, що свідчить про довіру бізнесу в умовах війни.

Оцінка роботи митниці: що стоїть за індексом CRM

Оцінка ефективності роботи митниці, 2025 та 2024 роки

- У 2025 році % опитаних, які вказали, що робота митниці **у цілому ефективна, але вимагає деяких змін** зменшилася до 62,3% порівняно з 66,5% у 2024 році.

НАТОМІСТЬ

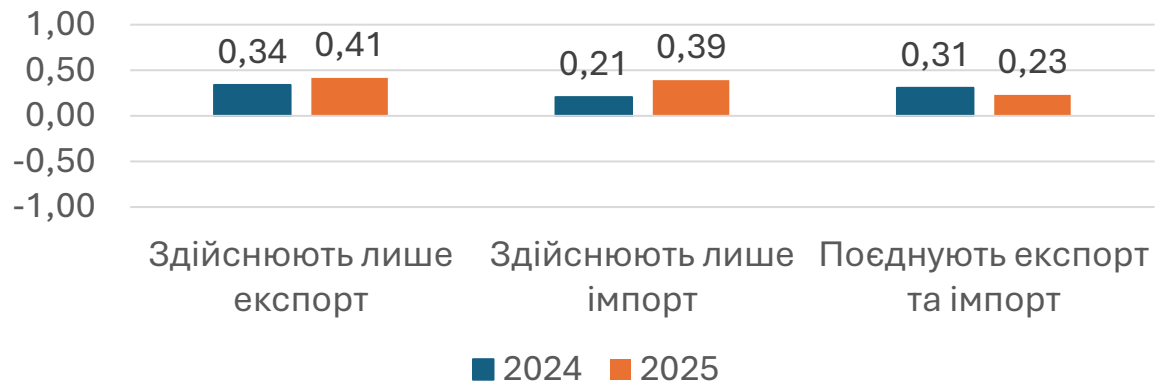
- % тих, хто вважає митницю **ефективною і такою, що не потребує змін**, зросла з 10,1% у 2024 році до 11,8% у 2025 році.

ВОДНОЧАС

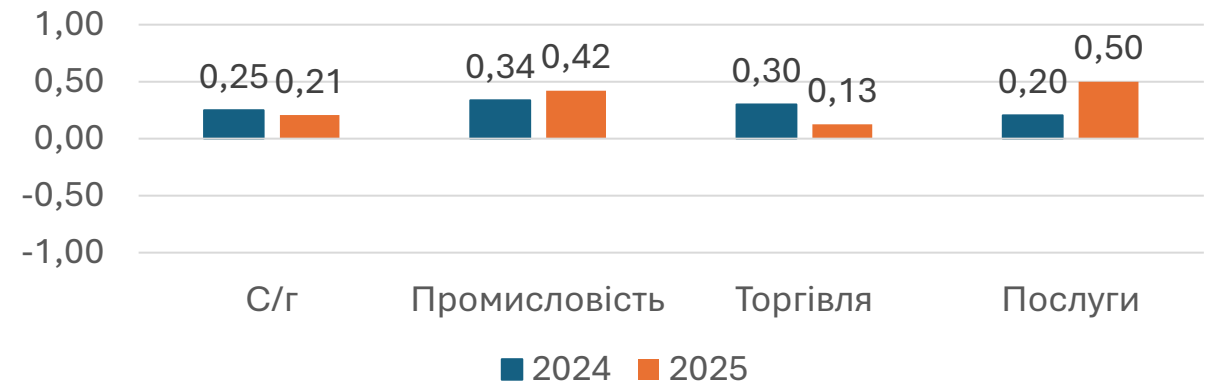
- % тих, хто говорить, що митниця **неефективна, але масштабні реформи можуть покращити ситуацію**, збільшилася з 19,9% до 24,3%, тоді як частка тих, хто вважає, що **митниця потребує повної заміни**, зменшилася до 1,6% з 3,5%.

Індекс CRM: порівняння за типами підприємств

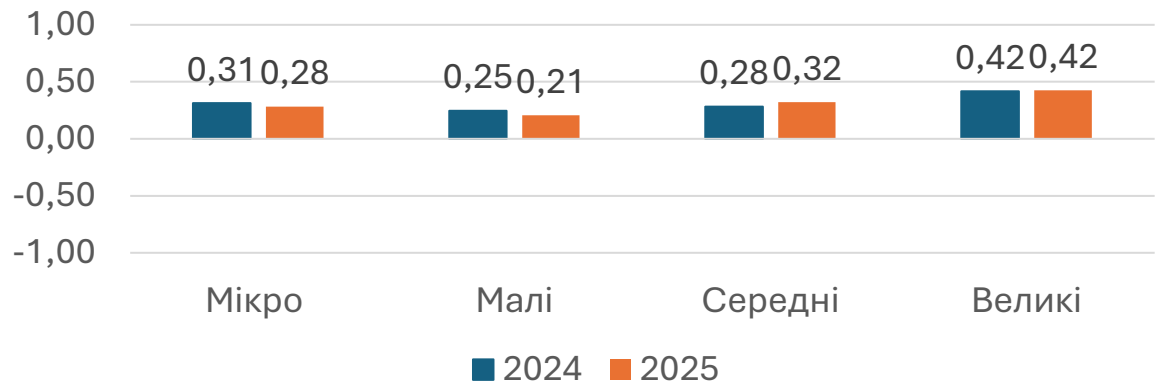
Індекс CRM за видом ЗЕД

Індекс CRM за сектором

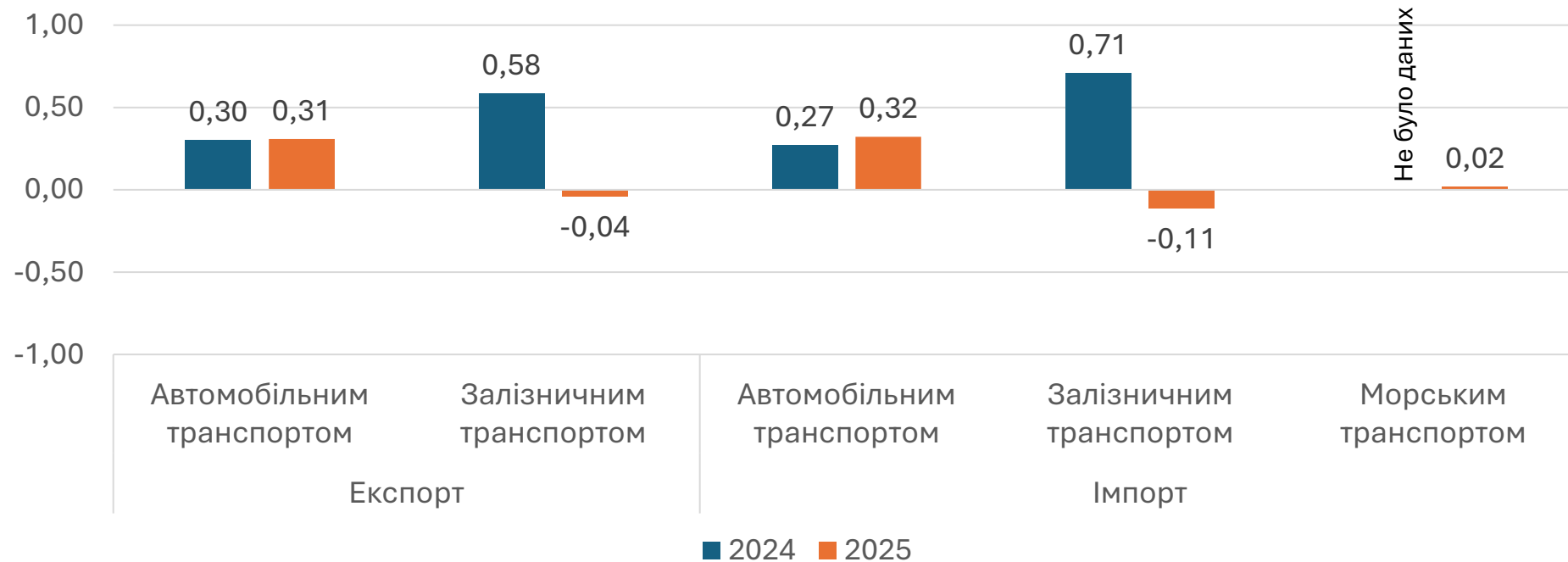

Індекс CRM за розміром

- Підприємства, які здійснюють лише експорт або лише імпорт, оцінюють ефективність роботи митниці **краще**, ніж ті, що **поєднують обидва види ЗЕД**. Саме серед них вищі частки тих, хто вважає митницю загалом ефективною.
- Оцінки роботи митниці є **найвищими серед великого бізнесу**, тоді як серед малих підприємств вони найнижчі
- **Логістичні компанії** («послуги» на графіках) краще оцінюють роботу митниці порівняно з іншими галузями

Індекс CRM: порівняння за видом транспорту

- Підприємства, що експортують та імпортують товари **автомобільним транспортом, оцінюють** ефективність роботи митниці **краще**, ніж ті, що користуються залізничним транспортом для зовнішньої торгівлі
- В той час як результати **для автомобільного транспорту істотно не змінилися** порівняно з 2024 роком, оцінки підприємств, що користуються **залізничним транспортом, помітно погіршилися**

Проблеми у роботі митниць

- **Черги на кордоні** – головна проблема (48,7% опитаних). Її значущість відповідає рівню 2024 року, але суттєво знизилася порівняно з 2023 роком (67,7%).
- **Недостатня спроможність пунктів пропуску** стала другою за важливістю проблемою, а **недостатнє технічне оснащення** – третьою.
- **Недосконале митне законодавство** (26,1%) бізнес пов’язує з неоднаковим тлумаченням правил та можливостями для суб’єктивного прийняття рішень.
- **Корупція** опустилася на 6-те місце, повернувшись до рівня перед повномасштабною війною.

Оцінка роботи митниці у 2025 році

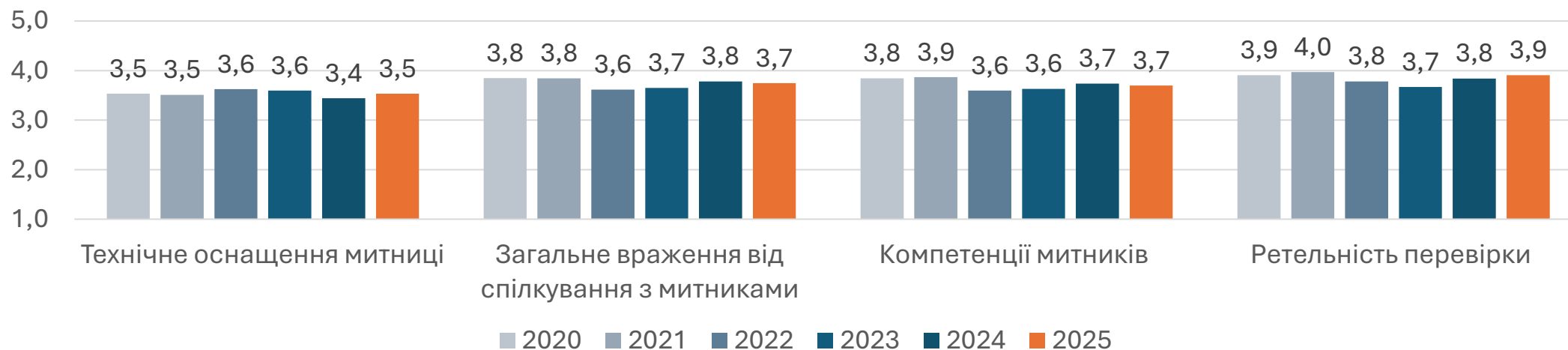
Середня оцінка роботи митниці та баланс оцінок змін у 2025 році

- 47,5% респондентів оцінили роботу митниці **добре та відмінно**, 5,8% поставили **низькі оцінки**.
- **Середня оцінка роботи митниці** склала 3,5 бала. Це відповідає рівню 2024 та 2023 років, але дещо нижче, ніж раніше: у 2020 році середня оцінка роботи митниці склала 3,6 бала, у 2021 – 3,7, а у 2022 році – 3,6.
- 69,1% опитаних вважають, що **ефективність** роботи митниці **не змінилася** порівняно з аналогічним періодом у 2024 році. 10,3% вважають, що робота митниці **погіршилася**, а 17,4% – що **покращилася**.
- **Баланс між позитивними та негативним оцінками** змін знову **позитивний** (становить 7,1 в. п.), тоді як у 2024 році він вперше став позитивним (6,7 в. п.), після негативних значень на початку повномасштабної війни (-5,2 у 2022 та -7,1 у 2023).

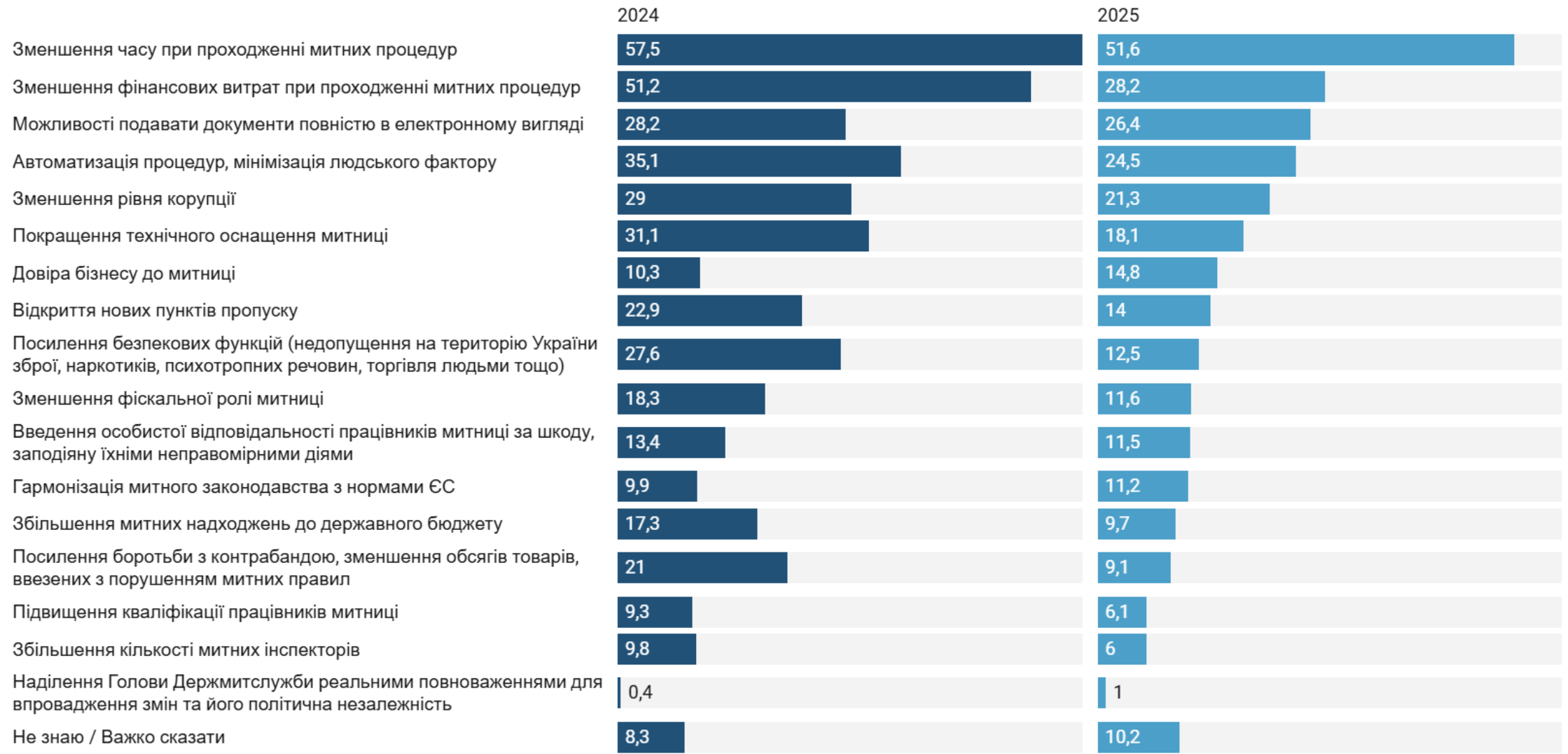
Оцінка окремих аспектів роботи митниці

Середня оцінка окремих аспектів роботи митниці (від 1 до 5 балів), бали

- У 2025 році підприємства найвище оцінили ретельність **перевірки на митниці (3,9 бала)**, а також загальне враження від спілкування з митниками та їх компетенції (по 3,7 бала), що перевищує загальну оцінку роботи митниці.
- **Технічне оснащення** митниці **оцінене гірше** (на 3,5 бала). При цьому оцінка технічного оснащення дещо **покращилася** порівняно з 2024 роком.
- **Виключно експортери** та **імпортери** оцінюють більшість аспектів роботи митниці краще, ніж підприємства, які поєднують експорт та імпорт. Оцінки роботи митниці зростають зі збільшенням розміру підприємств: **мікробізнес дає найнижчі оцінки**, тоді як середні та **великі підприємства — найвищі**.
- Підприємства, що здійснюють зовнішню **торгівлю автомобільним** або **морським** транспортом, оцінюють усі аспекти роботи **митниці краще**, ніж ті, що використовують залізничний транспорт.

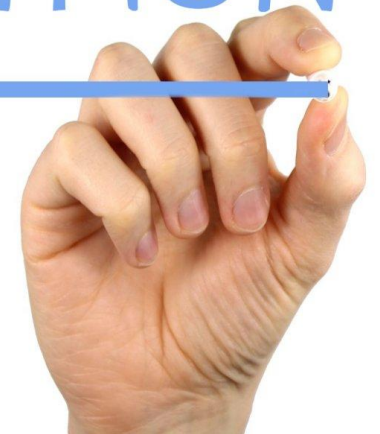
Очікування бізнесу від реформи митниці

Основні очікування бізнесу від реформи митниці

- У 2025 році головними очікуваними результатами реформ на митниці залишаються **зменшення часу проходження процедур (51,6%)** та **зниження фінансових витрат (28,2%)**, однак важливість цих очікувань суттєво знизилася порівняно з 2024 та 2023 роками. Це свідчить про часткове задоволення бізнесу попередніми змінами або перерозподіл пріоритетів.
- Дещо зросла увага до **підвищення довіри до митниці (14,8% у 2025 проти 10,3% у 2024 році)** та **гармонізації законодавства з нормами ЄС (11,2% у 2025 проти 9,9% у 2024 році)**, що вказує на посилення інституційного запиту бізнесу.

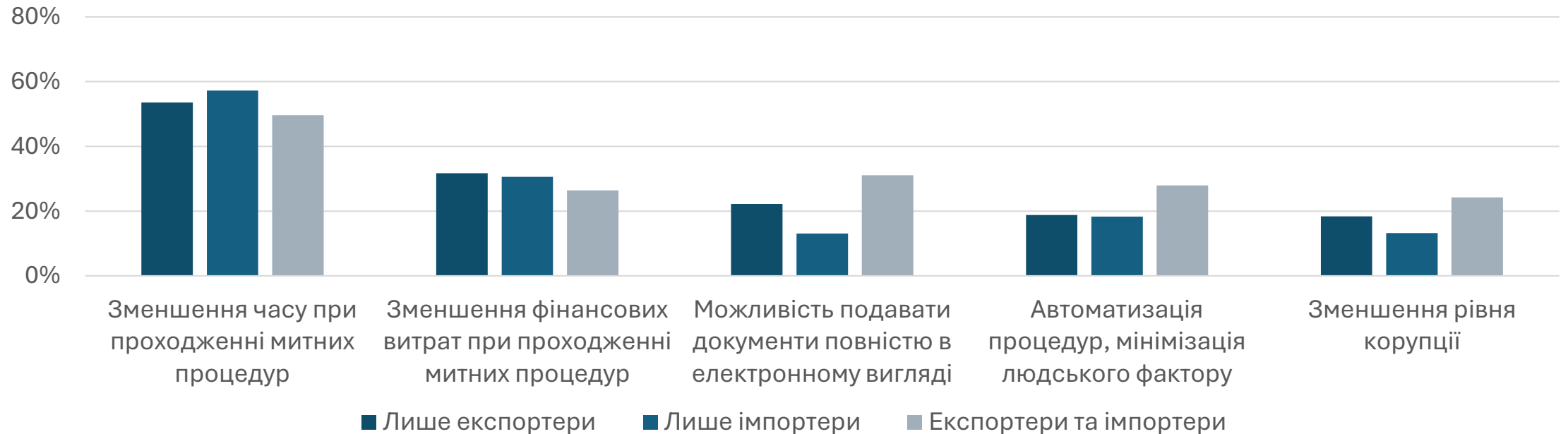
ATTENTION

[This Photo](#) by Unknown Author is licensed under [CC BY-SA](#)

Очікування бізнесу від реформи митниці

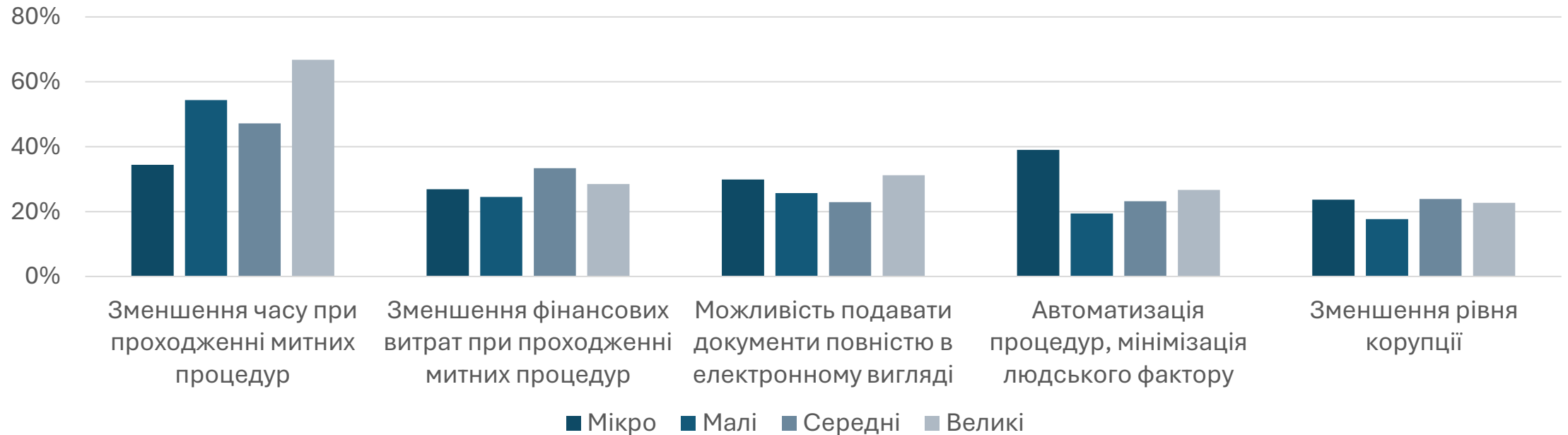
ОСНОВНІ ОЧІКУВАННЯ ЗА ВИДОМ ЗЕД (2025)

- Підприємства, які **поєднують експорт з імпортом**, частіше за інші групи очікують від реформи митниці можливості подавати документи повністю в електронному вигляді, автоматизації процедур з мінімізацією людського фактору, а також зменшення рівня корупції.
- З іншого боку, два основні очікування бізнесу – **зменшення часу та вартості митних процедур** – ці підприємства називають **рідше або на рівні** із виключно експортерами та виключно імпортерами.

Очікування бізнесу від реформи митниці

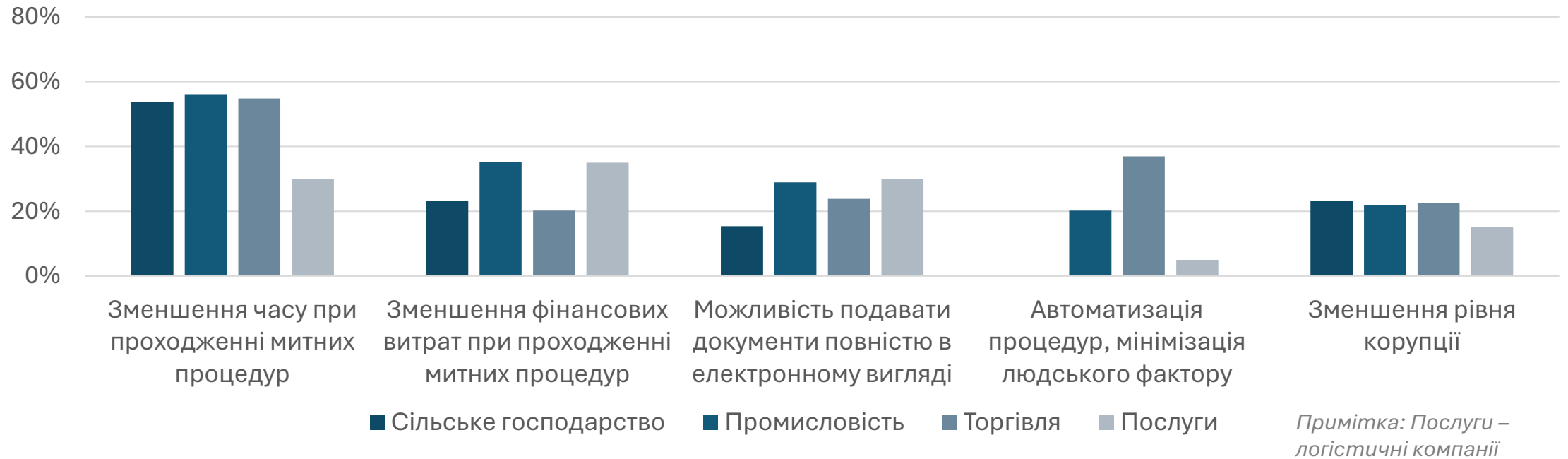
ОСНОВНІ ОЧІКУВАННЯ ЗА РОЗМІРОМ ПІДПРИЄМСТВ (2025)

- Про необхідність **зменшення часу при проходженні митних процедур** частіше говорять **великі** та **малі** підприємства, тоді як серед мікро- та середніх підприємств відповідні частки є нижчими.
- **Мікропідприємства** помітно частіше за бізнес більших розмірів наголошують на важливості **автоматизації процедур та мінімізації людського фактору**.

Очікування бізнесу від реформи митниці

ОСНОВНІ ОЧІКУВАННЯ ЗА СЕКТОРОМ (2025)

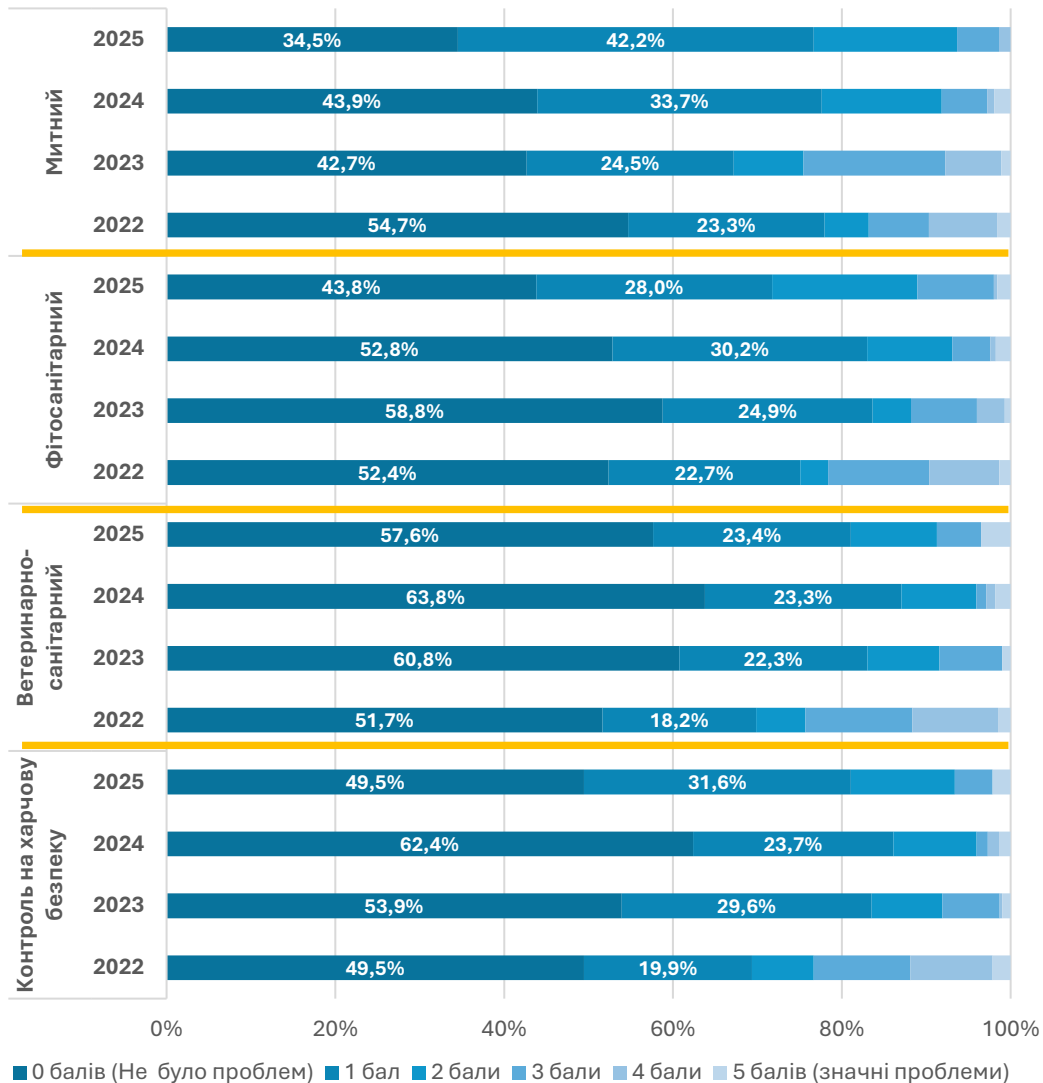

- Підприємства **промисловості та сфери послуг** частіше від інших очікують **зменшення фінансових витрат при проходженні митних процедур**. Представники цих же секторів частіше від інших вказують на **можливість подавати документи повністю в електронному вигляді**.
- Про необхідність **автоматизації процедур і мінімізації людського фактору** особливо часто говорять підприємства сфери **торгівлі**.

Часові витрати при проходженні процедур на митниці

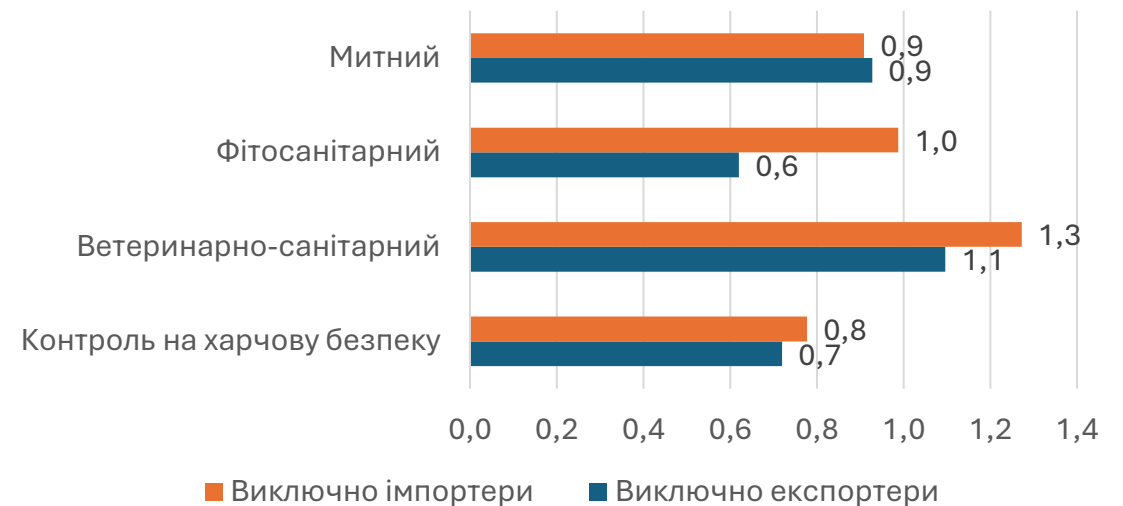

Оцінка проходження різних видів контролю

- Рівень проблемності усіх видів контролю залишається низьким: від 34,5% (митний контроль) до 57,6% (ветеринарно-санітарний контроль) опитаних не мали жодних проблем у 2025 році
- Проходження всіх видів контролю, окрім митного, залишається більш проблемним для імпортерів

Середні оцінки проблемності проходження

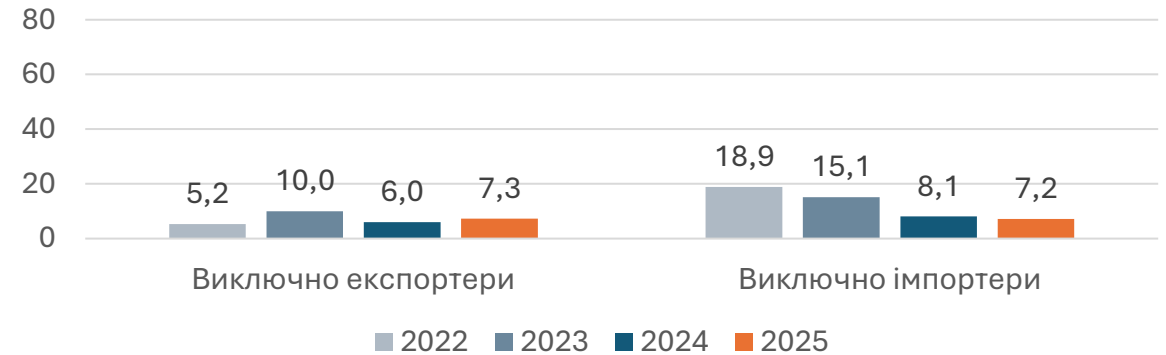
Швидкість митного оформлення

Швидкість митного оформлення: (1) тривалість в годинах та (2) оцінка опитаних

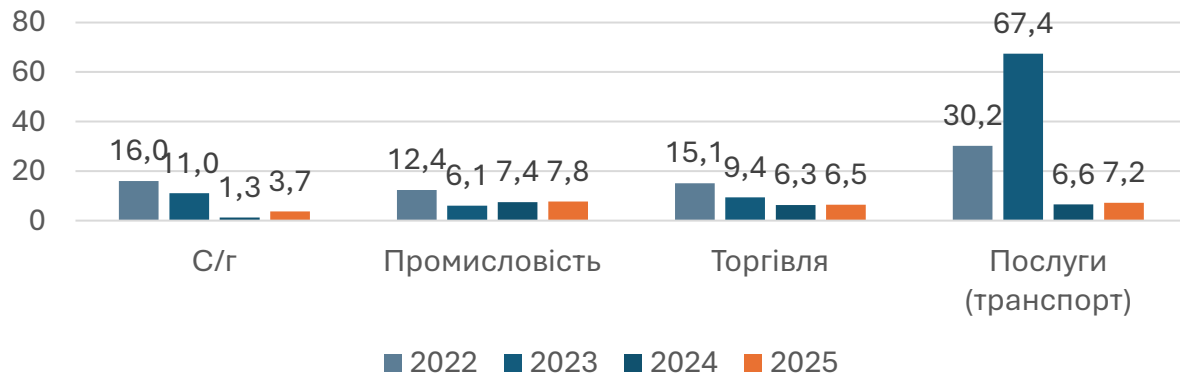
- **Тривалість митного оформлення у 2025 році: 6,9 год (6,5 год у 2024 році).**
- **Оцінка опитаних: 3,5 бала з 5 можливих (3,4 у 2024 році)**

Різниця між оцінками різних видів підприємств є незначною

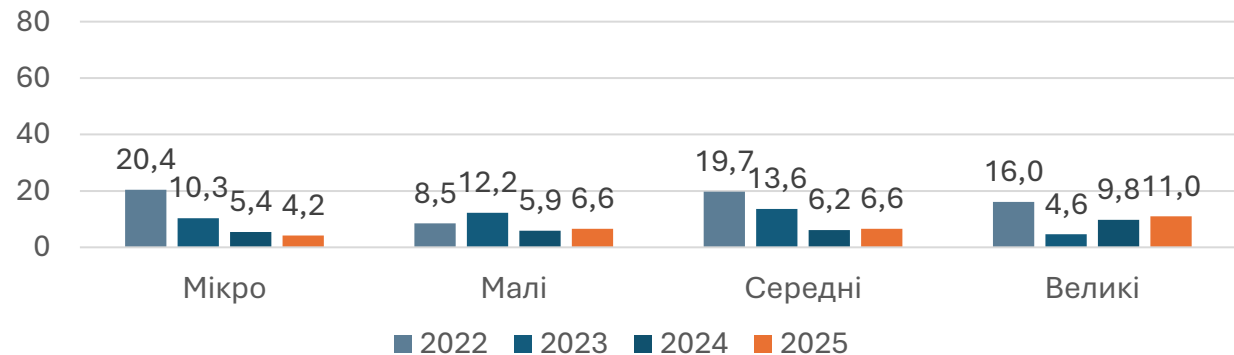
Середня тривалість митного оформлення, за видом ЗЕД (год)

Середня тривалість митного оформлення, за сектором (год)

Середня тривалість митного оформлення, за розміром підприємств (год)

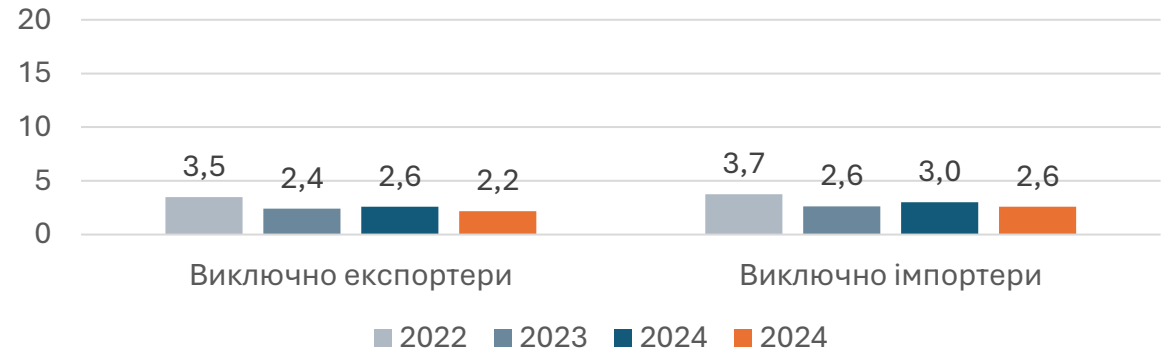
Швидкість митного огляду

Швидкість митного огляду: (1) тривалість в годинах та (2) оцінка опитаних

- Тривалість митного огляду у 2025 році: **3,4 год (3,2 год у 2024 році)**
- Оцінка опитаних: 3,4 бала з 5 можливих (3,6 бала у 2024 році)

Різниця між оцінками різних видів підприємств є незначною

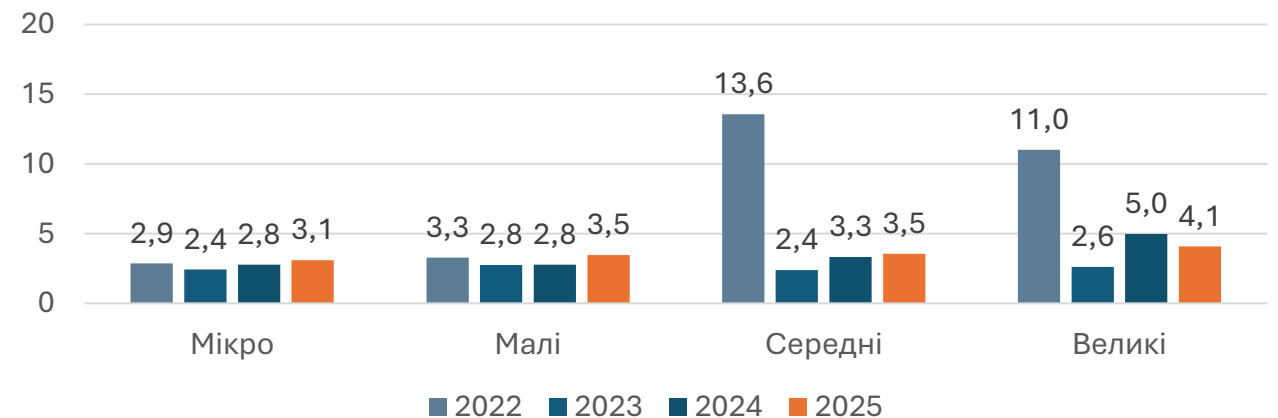
Середня тривалість митного огляду, за видом ЗЕД (год)

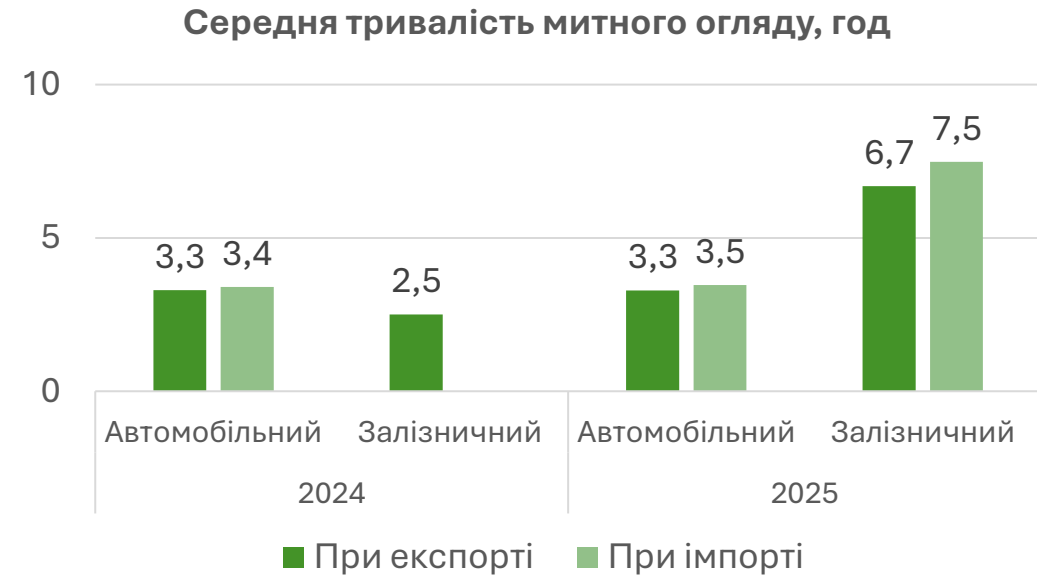
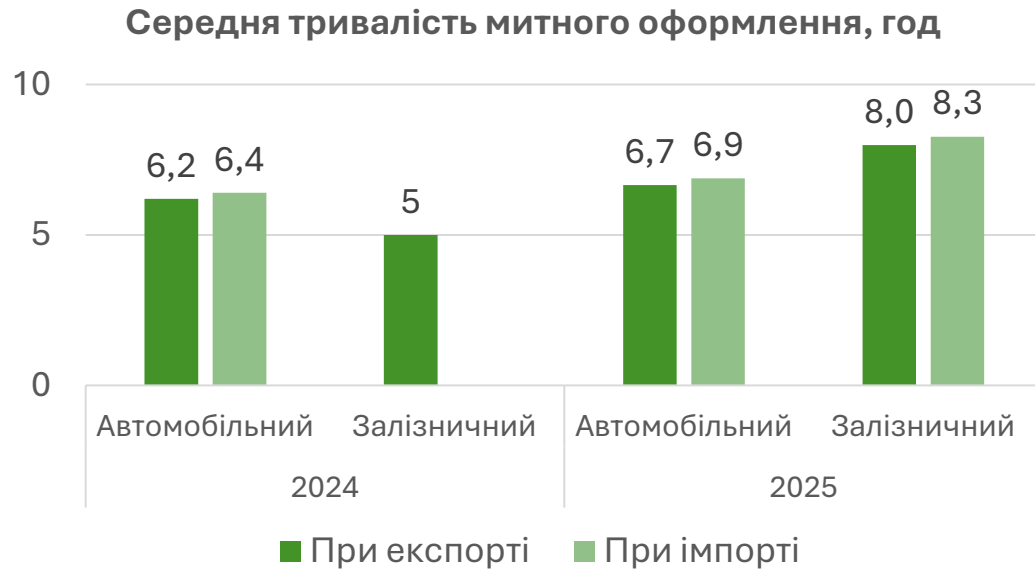
Середня тривалість митного огляду, за сектором (год)

Середня тривалість митного огляду, за розміром підприємств (год)

Швидкість митного оформлення та огляду на різних видах транспорту

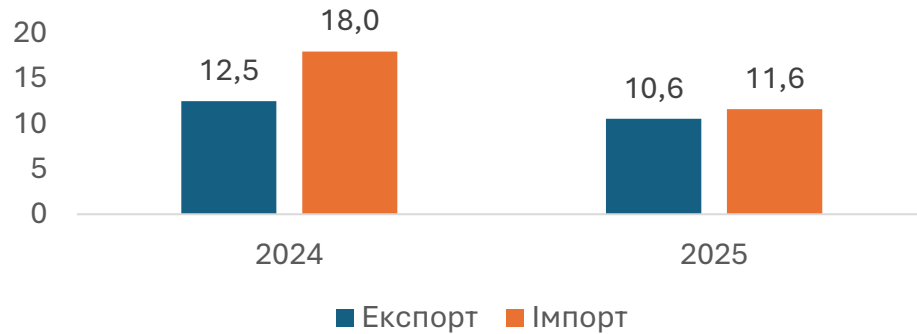

Примітка: Дані про імпорт залізничним транспортом у 2024 році недоступні через незначну наповнюваність підвибірки

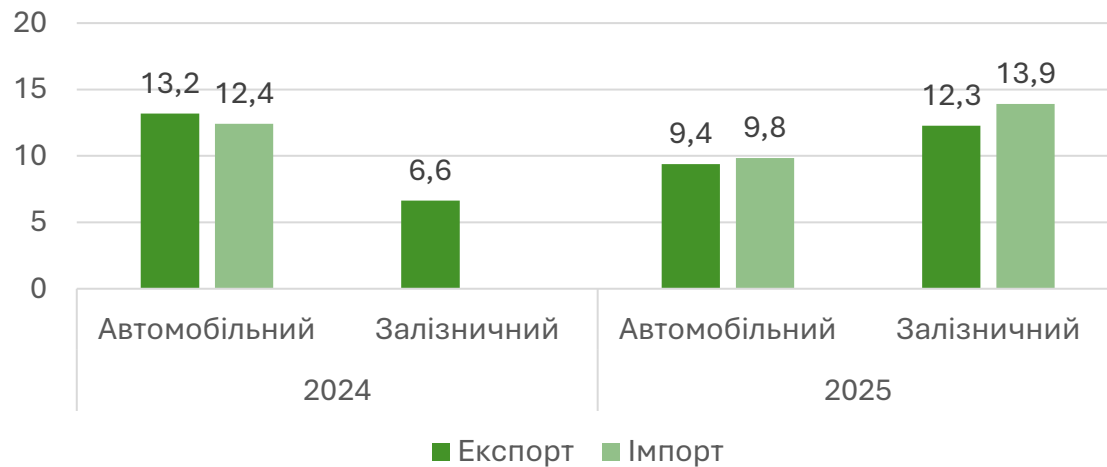
- У 2024 році при експорті митне оформлення було швидшим при використанні автомобільного транспорту (6,7 год), ніж залізничного (8,0 год)
- Оцінки швидкості митного оформлення при використанні автомобільного транспорту є вищими, ніж для залізничного, як при експорті (3,5 бала проти 3 балів), так і при імпорті (3,5 бала проти 2,9 бала).
- Щодо митного огляду спостерігаються ідентичні закономірності

Загальні часові витрати при проходженні митних процедур

Середні витрати на одну операцію ЗЕД

Середні витрати за видом транспорту

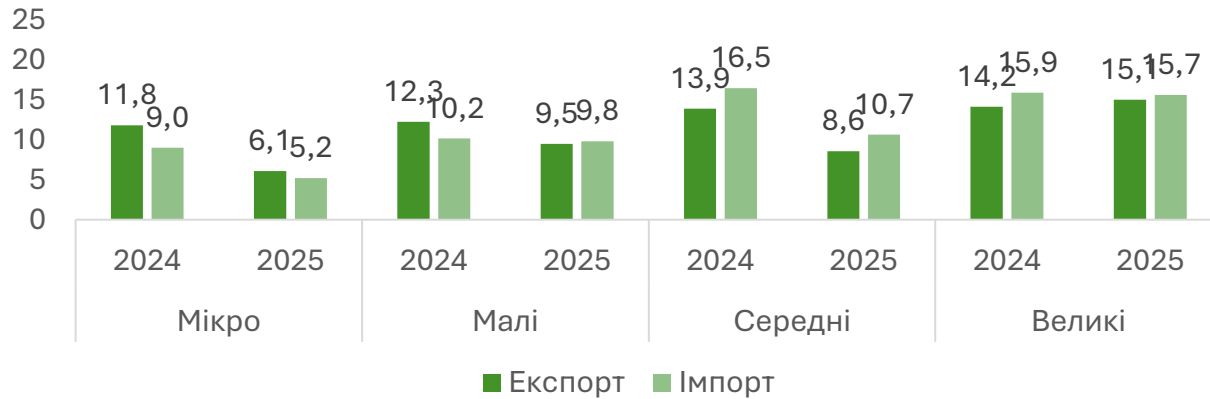

- У 2025 році респондентам вдруге було запропоновано оцінити приблизні часові витрати на проходження всіх митних процедур (включаючи всі види контролю та витрати, пов'язані із заїздом на митний термінал, та інші супутні послуги) на одну експортну або імпорتنу операцію
- Імпортери витрачають лише на 1 год більше часу на проходження митних процедур, ніж експортери (11,6 год проти 10,6 год)
- Залізничний транспорт потребує на третину більше часу на експортні операції, ніж автомобільний (12,3 год проти 9,4 год)

Примітка: Дані про імпорт залізничним транспортом недоступні через незначну наповнюваність підвибірки

Загальні часові витрати при проходженні митних процедур

За розміром підприємств

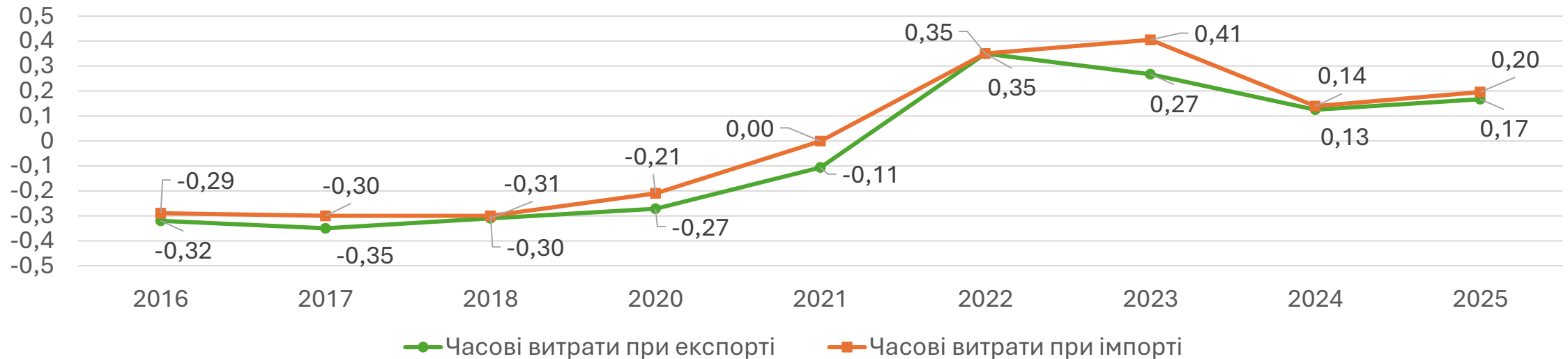
За сектором

- **Часові витрати зростають із розміром підприємства:** витрати великих підприємств перевищують часові витрати мікропідприємств в 2,5 рази при експорті та 3 рази при імпорті
- **Найвищі часові витрати при експорті в підприємств сфери послуг,** які представлені логістичними компаніями (13,4 год), а при імпорті – в промисловості (12,6 год)

Зміна часових витрат при процедур митного оформлення порівняно з попереднім роком

Динаміка часових витрат при проходженні усіх митних процедур (балансовий показник)

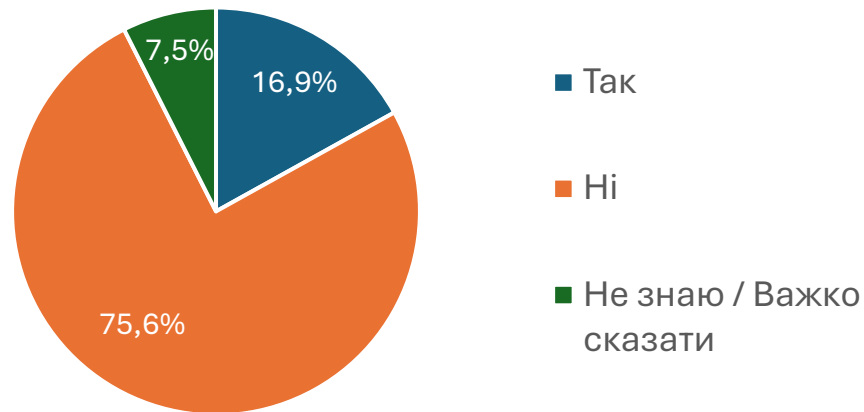
- У 2025 році часові витрати на митне оформлення експорту знову зросли, причому дещо швидшими темпами, ніж у 2024 році. Частка підприємств, для яких тривалість митних процедур при експорті збільшилася, перевищила частку тих, для кого вона скоротилася. Втім, ця різниця менша, ніж у 2022-2023 роках.
- Витрати часу бізнесу на проходження митних процедур при імпорті продовжували збільшуватися, причому темпи їхнього зростання прискорилися. Частка підприємств, які повідомляють про збільшення часу митного оформлення імпорту, знову зросла після зниження у попередньому році.

Проблеми з митними органами сусідніх країн

Наявність проблем з боку митних органів суміжних країн (1)

Чи були проблеми?

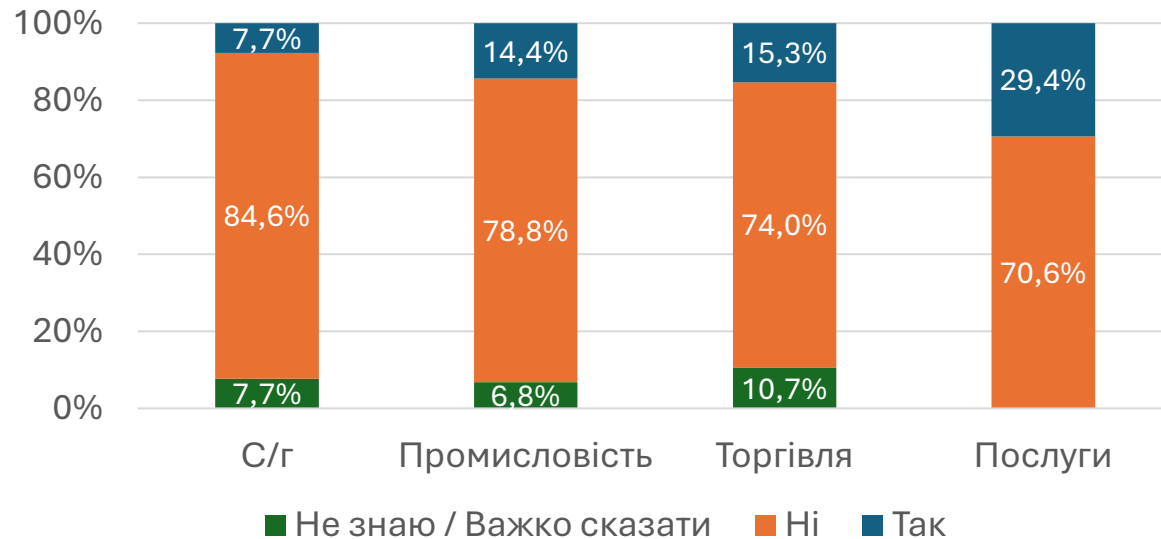
- У 2025 році вперше запропоновано оцінити наявність проблем з боку митних органів суміжних країн. Лише 16,9% опитаних повідомили, що стикалися з такими проблемами
- Найчастіше проблеми в секторі послуг, який представлений логістичними компаніями
- Майже 80% опитаних (серед тих, хто мав проблеми) вказали на перешкоди з боку митних органів **Польщі**, яка є головним сухопутним вікном для вантажів. Менш часто респонденти згадують Угорщину (15%) та Молдову (13,3%)

Країни, в яких виникали проблеми

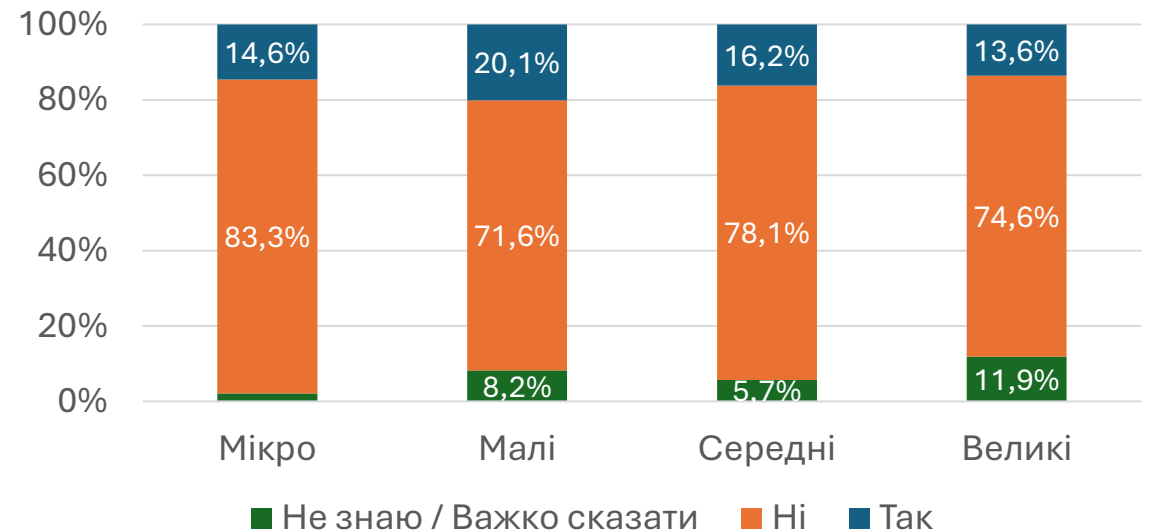

Наявність проблем з боку митних органів суміжних країн (2)

Чи були проблеми? (за сектором)

Чи були проблеми? (за розміром підприємств)

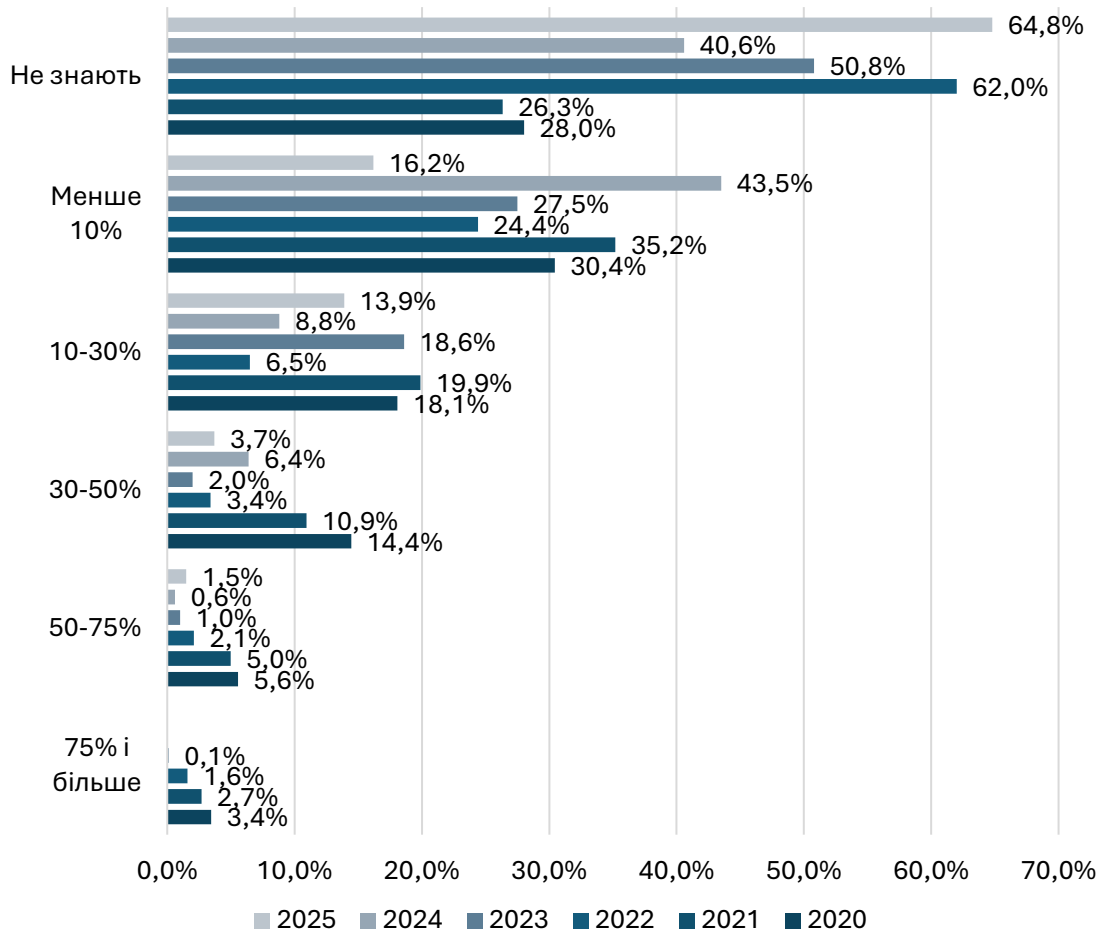
- **Малі підприємства** стикаються з проблемами **частіше**: 20,1% малих підприємств повідомили про перешкоди (проти 16,2% середніх, 14,6% мікро та 13,6% великих)
- Також **найчастіше** проблеми в **секторі послуг**, який представлений логістичними компаніями, а **найменш часто** – в **сільського господарства**

«Сірий імпорт»: Поширеність

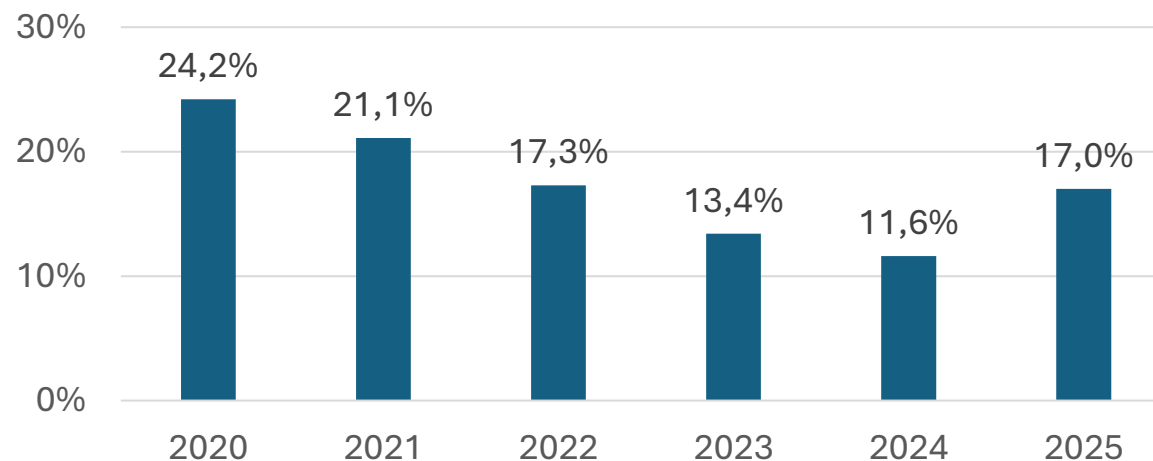
Оцінка частки товарної контрабанди («сірого імпорту»)

Оцінка частки товарної контрабанди («сірого імпорту») на своєму ринку, %

- У 2025 році в середньому частку товарної контрабанди («сірого імпорту») оцінили на рівні 17,0% (у 2024 році - 11,6%)
- Оцінка частки «сірого імпорту» зросла більш як на 5% порівняно з 2024 роком (було 11,6%)
- 64,8% опитаних не можуть оцінити частку сірого імпорту / товарної контрабанди під час війни; частка таких респондентів зросла у 2025 році порівняно з 2024 роком

Частка сірого імпорту, %

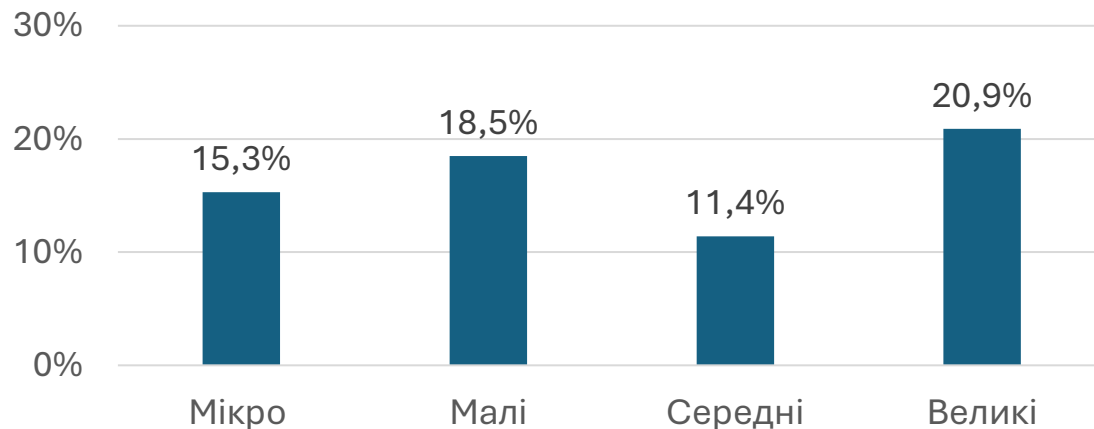

Оцінка рівня «сірого імпорту»: розрізи

Середня оцінка частки "сірого імпорту" за видом ЗЕД, %

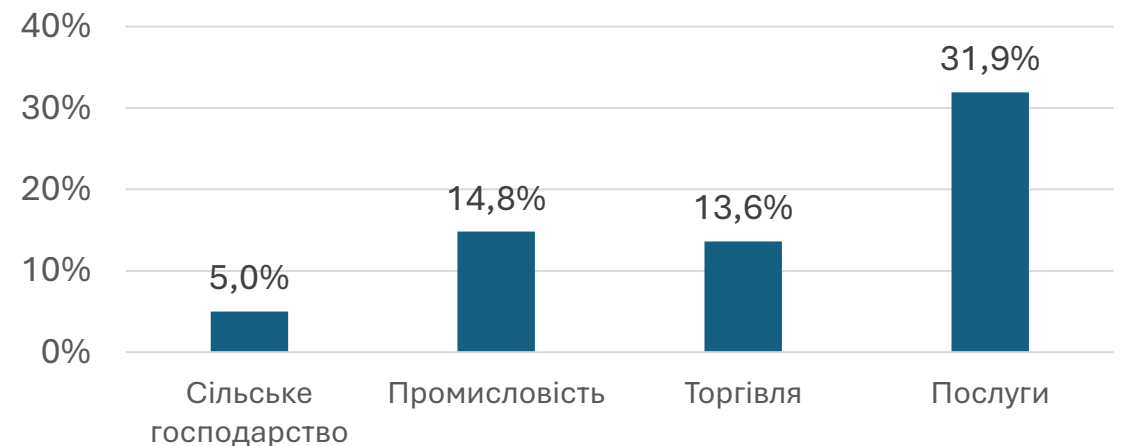

Середня оцінка за розміром, %

- **«Чисті» експортери** оцінюють частку «сірого імпорту» нижче, ніж підприємства, що здійснюють лише імпорт
- **Великі підприємства** оцінюють частку «сірого імпорту» на вищому рівні ніж представники МСП
- У сфері **послуг** опитані частіше від інших можуть оцінити частку «сірого імпорту» (31,9% опитаних)

Середня оцінка за сектором, %

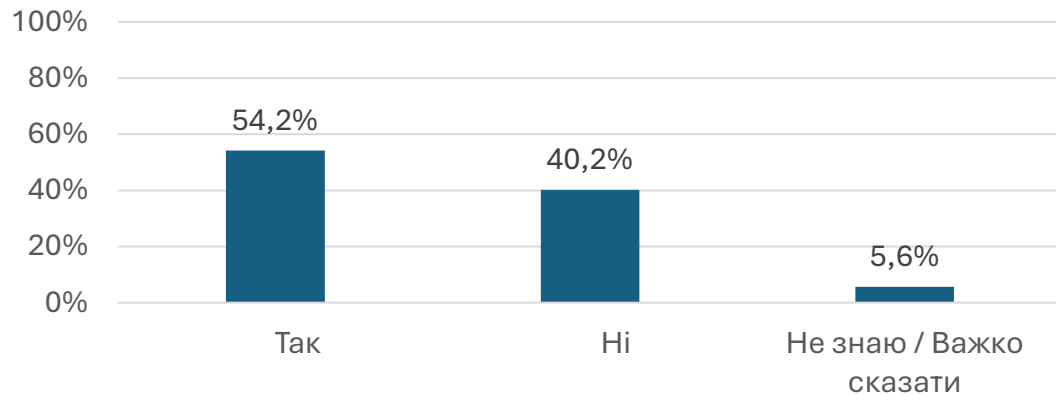
Примітка: Послуги – логістичні компанії

Цифрові сервіси Держмитслужби України

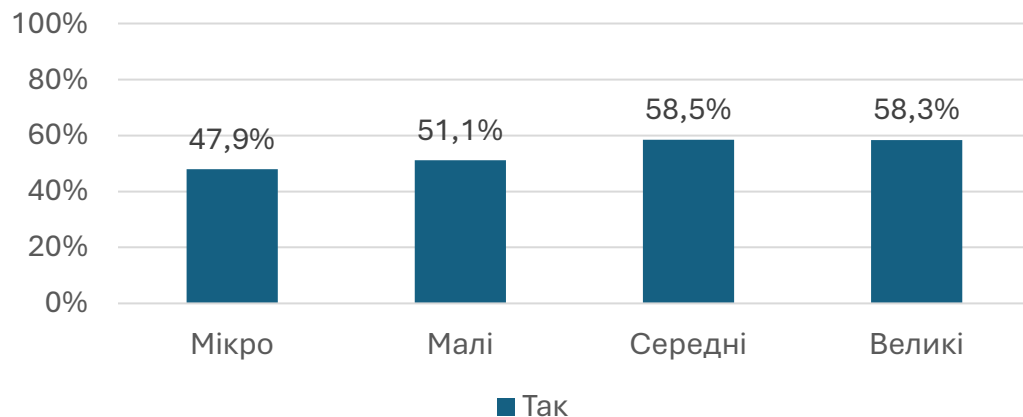
Використання «Єдиного вікна»

Чи користувалися Особистим кабінетом?

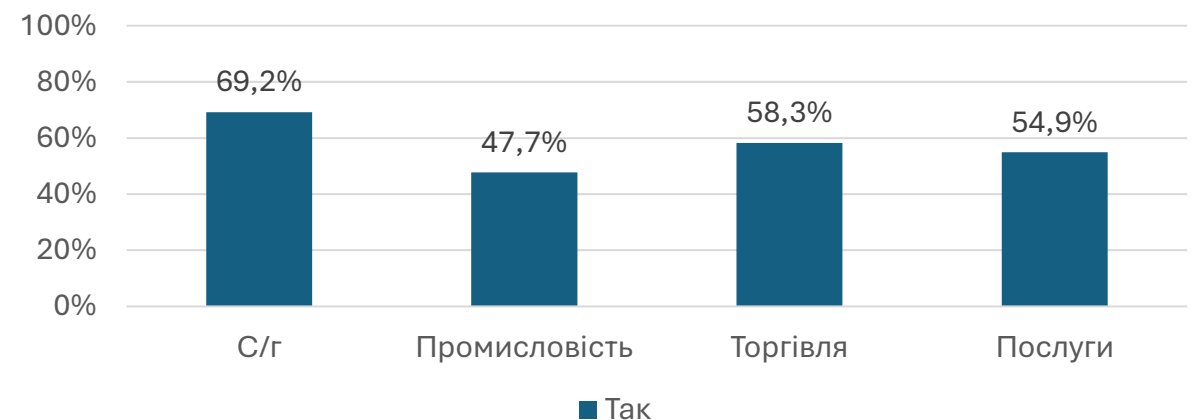

- Більшість опитаних підприємств (**54,2%**) використовують сервіси Особистого кабінету на порталі «Єдине вікно для міжнародної торгівлі»
- Підприємства, які **поєднують експорт та імпорт, більш активно** користуються сервісами Єдиного вікна (59,6%) ніж «чисті» експортери (45,8%) або «чисті» імпортери (44,6%)
- Чим **більший розмір** підприємства, тим **активніше** воно **користується** сервісами порталу

Користувалися Особистим кабінетом, за розміром

Користувалися Особистим кабінетом, за сектором

Найпопулярніші сервіси «Єдиного вікна»

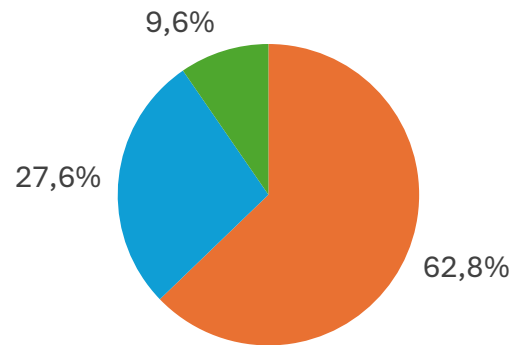

Created with Datawrapper

- **Лідерами з використання є сервіси «Єдиного вікна», пов'язані з основними митними операціями:** «Мої митні декларації» (73,4%), «Направлені в митницю документи» (48,4%), «Дозвільні документи Єдиного вікна» (47,2%), «Стан розрахунків з митницею» (43,4%)
- **Найактивнішими користувачами** онлайн сервісів Держмитслужби є компанії, які **одночасно** здійснюють **експорт та імпорт**
- **Мікробізнес більш активно** використовує **основні сервіси** (наприклад, дозвільні документи, станів розрахунки, заяви) ніж підприємства більшого розміру
- **Середні підприємства** частіше ніж інші користуються **чат-ботом** (14,9%)
- Великі підприємства часто використовують через особистий кабінет «Перевірку митної декларації» (57,7%) та «NCTS фаза 5» (10,3%)

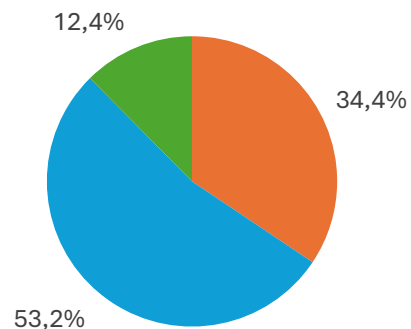
РІВЕНЬ ОБІЗНАНОСТІ ПРО ТЕЛЕГРАМ-БОТ ДЕРЖМИТСЛУЖБИ УКРАЇНИ

Чи знають про телеграм-бота, % опитаних

■ Так ■ Ні ■ Не знаю / Важко сказати

Чи використовують телеграм бот, % опитаних

■ Так ■ Ні ■ Не пам'ятаю / Не знаю / Важко сказати

- **Більшість підприємств обізнані про існування Телеграм-бота Держмитслужби України. Зокрема, 62,8% респондентів зазначили, що знають про такий сервіс**
- **27,6% опитаних підприємств повідомили, що не знають про існування Телеграм-бота**
- **9,6% респондентів обрали варіант «Не знаю / Важко сказати»**
- **Більшість підприємств у 2025 році не користувалися Телеграм-ботом Держмитслужби України. Зокрема, 53,2% респондентів зазначили, що не використовували цей сервіс**
- **Водночас 34,4% опитаних підприємств зазначили, що користувалися Телеграм-ботом протягом 2025 року**

ОЦІНКА ДОСВІДУ КОРИСТУВАННЯ ТЕЛЕГРАМ-БОТОМ ДЕРЖМИТСЛУЖБИ УКРАЇНИ

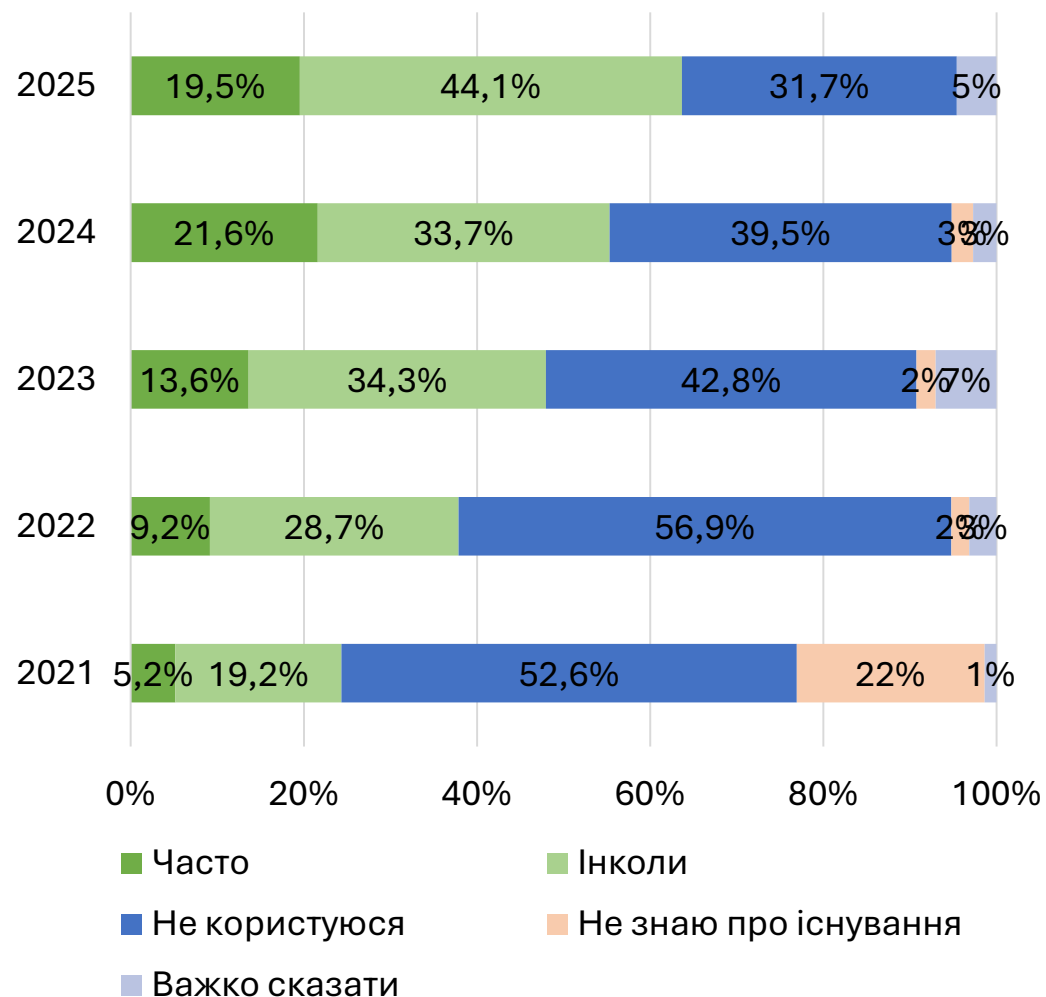

- **Середня оцінка досвіду користування Телеграм-ботом Держмитслужби України становить 4,0 бали** за п'ятибальною шкалою, що загалом свідчить про високий рівень задоволеності користувачів
- **60,2%** підприємств **оцінили** свій досвід використання телеграм-бота Держмитслужби **на 4 бали**, що свідчить про **високий рівень задоволеності**
- **17,3%** респондентів поставили найвищу оцінку – **5 балів**, **16,1%** респондентів оцінили сервіс на **3 бали**, вважають його задовільним
- І лише **6,4%** користувачів обрали варіант «Не знаю / Важко сказати»

Інформаційна підтримка експортерів та імпортерів

Чи користується бізнес Дія.Бізнес? (1)

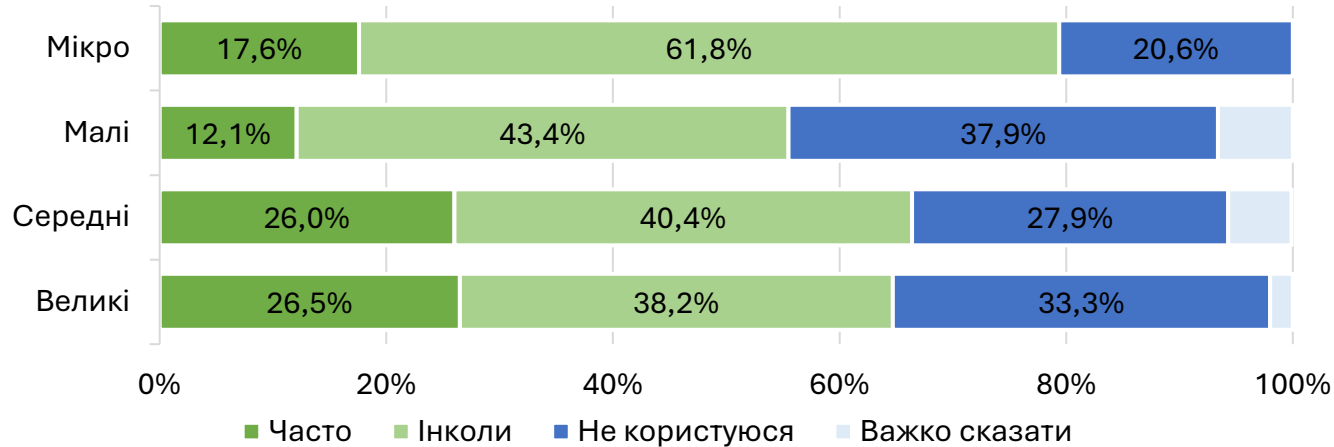

У 2025 році продовжилася тенденція до більш активного використання порталу «Дія.Бізнес». Близько **64%** опитаних експортерів та імпортерів **часто** або **інколи** користувалися порталом Дія.Бізнес (24% в 2021 році та 55% у 2024 році)

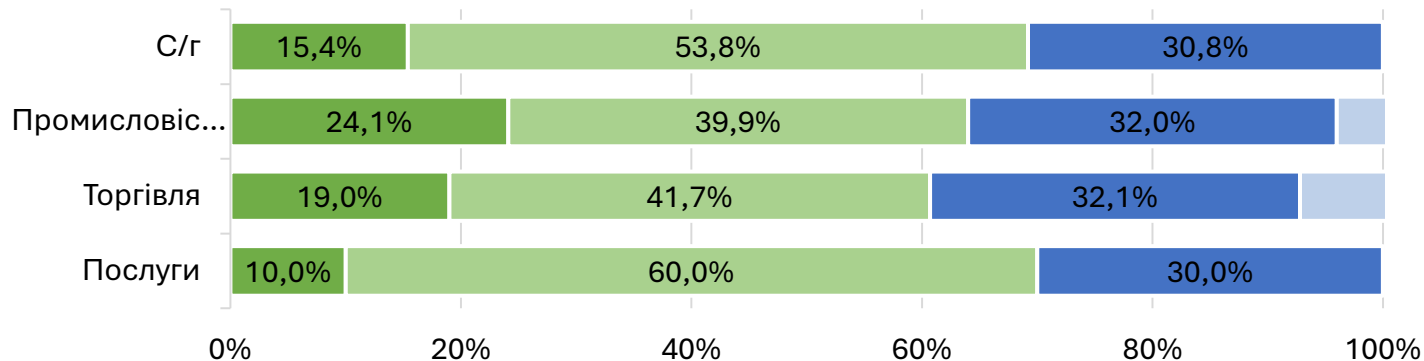
- **Весь бізнес поінформований** про роботу платформи. **Всі** опитані підприємства **знали** про її існування (22% у 2021 році та 2% у 2022-2024 роках)
- Близько **32%** опитаних **знають** про платформу, **але не користуються** нею
- Підприємства, які **поєднують експорт та імпорт**, мають **вищий рівень поінформованості** про платформу, а також частіше користуються платформою

Чи користується бізнес Дія.Бізнес? (2)

За розміром, % опитаних

За сектором, % опитаних

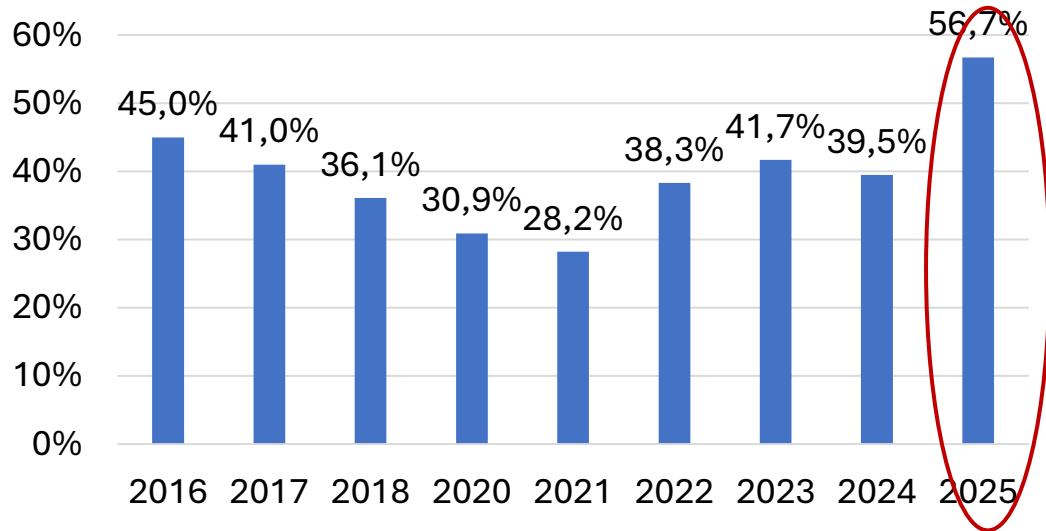

- Представники сфери послуг найактивніше користуються (сільське господарство в попередній хвили)
- В торгівлі найменша частка респондентів, які використовують Дія.Бізнес (61%)
- Представники мікро бізнесу найчастіше повідомляють, що інколи користуються порталом
- Малі підприємства найменше користуються Дія.Бізнес (55%)

Чи є підприємства членами бізнес-асоціацій? (1)

Підприємствам було поставлено питання про те, чи є вони членами хоча б однієї бізнес-асоціації, включаючи торгово-промислові палати, спілки роботодавців, спілки малих підприємств тощо. Бізнес-об'єднання є важливими для інформаційної підтримки ЗЕД та комунікації з органами влади, зокрема митницею.

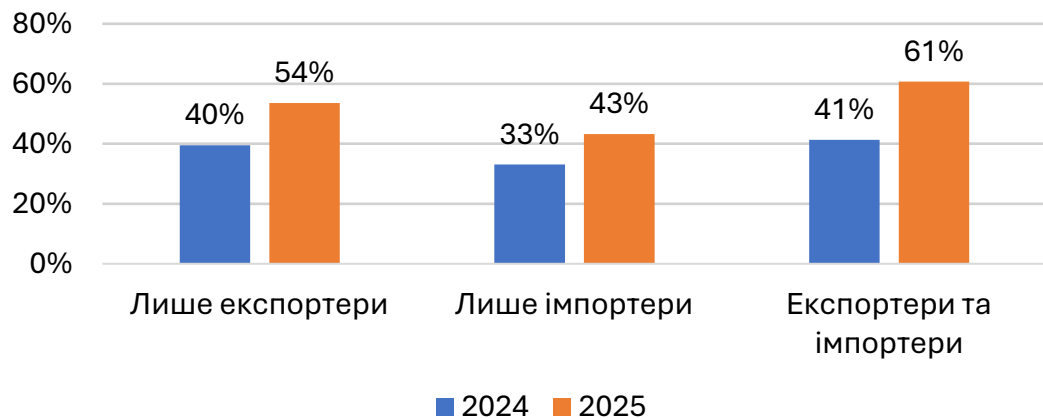
Членство в бізнес-асоціаціях за роками, % опитаних

- У 2025 році **більше половини (57%)** підприємств-учасників ЗЕД є членами хоча б **однієї бізнес асоціації**
- Частка підприємств, які є членами бізнес-асоціацій, **зросла до найвищого показника** за період спостережень
- Таким чином, **зростання**, що спостерігалось протягом 2021 — 2023 років, **продовжується**
- **Компанії, які входять до бізнес-об'єднань**, можуть бути більш **активні** та **спроможні** долати виклики війни, що може відобразитися у високій частці учасників ділових об'єднань серед опитаних

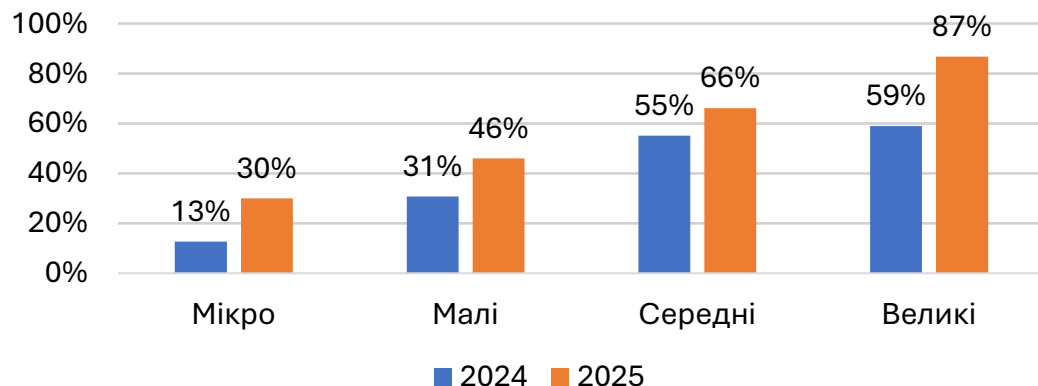
Чи є підприємства членами бізнес-асоціацій? (2)

За видом ЗЕД, % опитаних

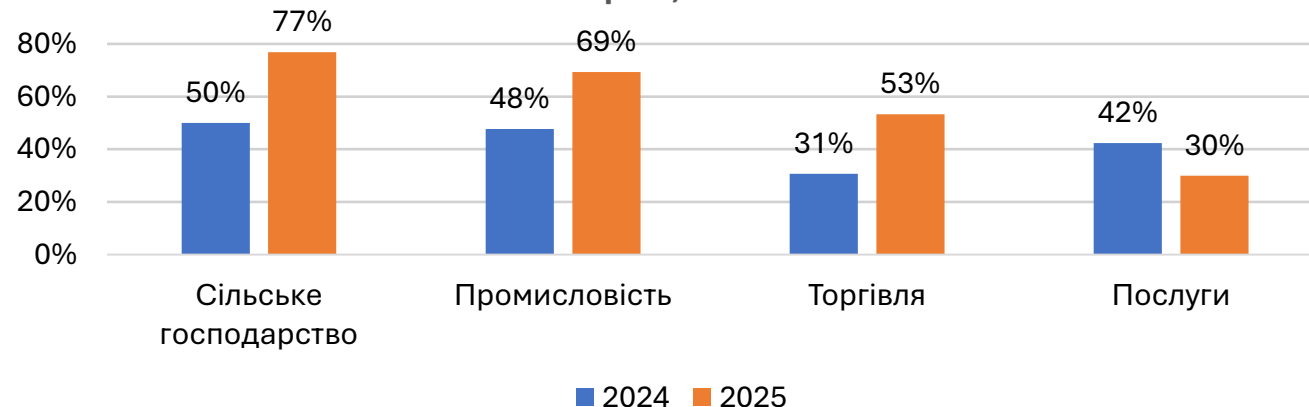

- Підприємства, які **поєднують експорт та імпорт, частіше** є членами бізнес-асоціацій
- **Порівняно з 2024 роком**, показник участі в бізнес-асоціаціях **зростає** серед підприємств кожної з груп, **окрім послуг**
- **Зі зростанням розміру підприємства зростає ймовірність членства** в бізнес-асоціаціях
- **Сільськогосподарська та промислові підприємства** є членами бізнес-асоціацій **частіше** ніж підприємства інших секторів

За розміром підприємства, % опитаних

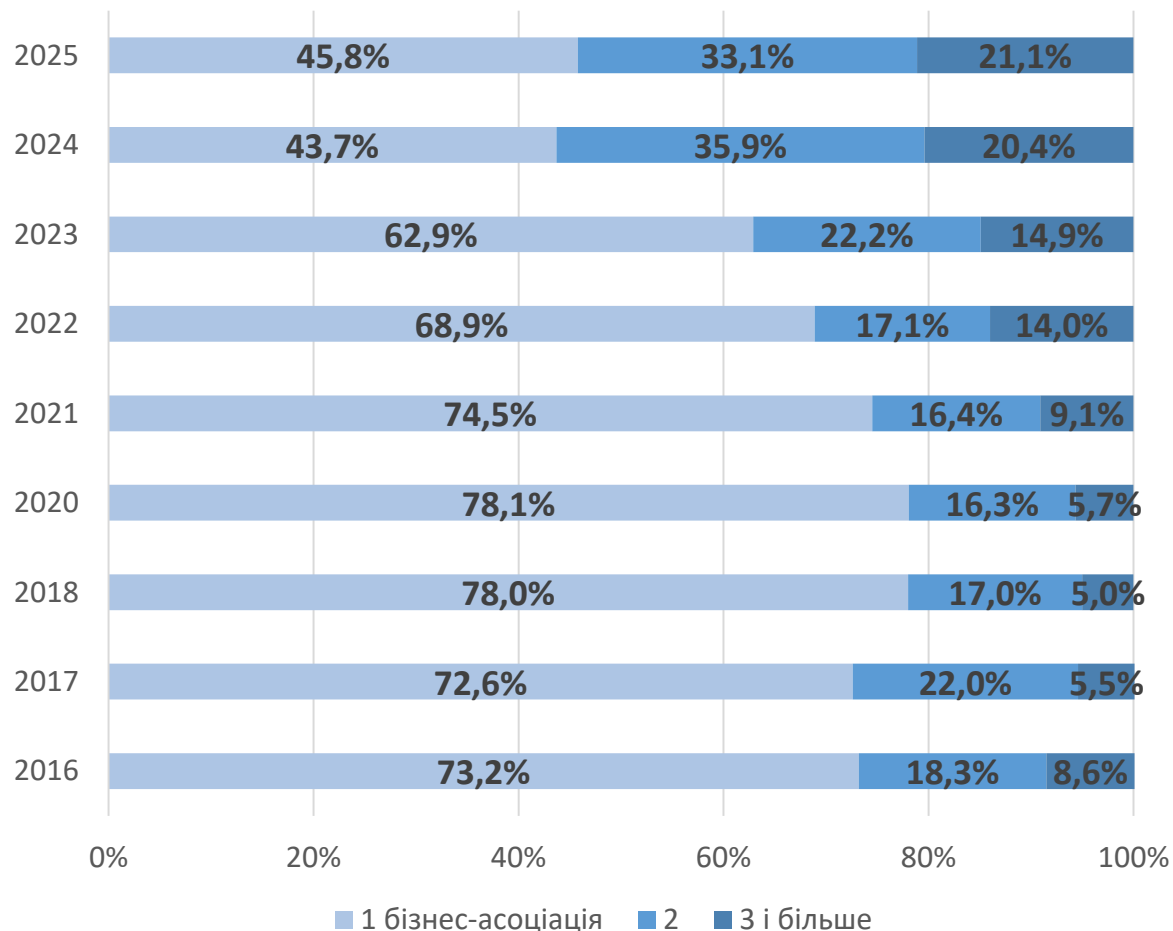

За сектором, % опитаних

У скількох бізнес-асоціаціях беруть участь підприємства?

За роками, % опитаних

- Як і минулого року більшість підприємств беруть участь **більш ніж в одному** діловому об'єднанні, включаючи торгово-промислові палати, спілки роботодавців, спілки малих підприємств тощо, проте **зростання**, що спостерігалось з 2020 року **зупинилось**
- **45,8%** підприємств є членами **лише одного** бізнес об'єднання
- **Експортери** частіше беруть участь лише в одній асоціації, тоді як **імпортери** можуть частіше брати участь також в 2-3 і більше
- Підприємства **великого розміру найчастіше є членами декількох** бізнес-асоціацій
- **Сільськогосподарські** підприємства **найчастіше входять до більш ніж однієї** бізнес-асоціації

Джерела інформації про регулювання ЗЕД в країнах-партнерах та в Україні: порівняння

Джерела інформація, % опитаних

- **Митні брокери** перші за популярністю при пошуку інформації про регулювання ЗЕД **в країнах-партнерах та на другому місці в Україні**, що може свідчити про важливість офіційних джерел інформації в умовах невизначеності під час війни.
- Послуги **митних органів на другому місці за популярністю для інформації про ЗЕД в країнах-партнерах та на першому в Україні**.
- Інтернет залишається у **топ-3** джерел.

Використання інформації від митних брокерів, % опитаних

Частота використання джерел про регулювання ЗЕД

Кількість джерел на 1 респондента,
за роками (одиниць)

- **В середньому** учасники ЗЕД продовжують користуватися **більшою кількістю** джерел для отримання інформації про регулювання ЗЕД **в Україні** ніж в країнах-партнерах
- **Зменшення середньої кількості джерел**, які використовуються **для пошуку інформації про регулювання ЗЕД в Україні та закордоном**, може **свідчити** про більш сфокусоване використання перевірених джерел
- Представники **аграрної** сфери використовують в середньому **більше** джерел інформації ніж представники інших секторів
- **Великі та середні** підприємства використовують в середньому більше джерел ніж малі та мікро

ДОСЯГНЕННЯ ТА ПОЗИТИВНІ ЗМІНИ

Зберігається стійко позитивне сприйняття роботи митниці (індекс 0,29), що свідчить про довіру бізнесу в умовах війни

Зменшується значущість корупції та непрозорості, що відображає результати інституційних змін

Розширюється використання цифрових сервісів (Єдине вікно, Дія. Бізнес), які стають частиною щоденної роботи бізнесу

Посилюється роль митних органів як основного джерела інформації, що свідчить про зростання довіри до офіційної комунікації

Зростає інституційна взаємодія бізнесу (членство в асоціаціях), що створює кращі умови для діалогу з митницею

This Photo by Unknown Author is licensed under [CC BY-NC](#)

КЛЮЧОВІ ВИКЛИКИ

Зберігається запит бізнесу на подальші зміни та вдосконалення процедур

Черги на кордоні та інфраструктурні обмеження залишаються важливими зонами для подальшого розвитку

Певне зростання часових витрат на окремі процедури вказує на потребу у подальшій оптимізації процесів

Питання “сірого імпорту” знову актуалізується, що потребує посилення системних рішень

Досвід бізнесу залишається нерівномірним залежно від розміру, виду транспорту та митниці, що відкриває можливості для уніфікації практик

Існує потенціал для ширшого використання цифрових сервісів, особливо серед малого бізнесу

Бізнес очікує більшої передбачуваності у застосуванні митного законодавства

Моніторинг спрощення процедур торгівлі, як інструмент забезпечення прозорості та контрольованості митної реформи

ІЕД розробив та застосовує з 2015 року спеціальний національний інструмент моніторингу та оцінки політики «Моніторинг спрощення процедур торгівлі»

Це інструмент виміру прогресу в сфері сприяння та спрощення процедур міжнародної торгівлі та роботи митниці, який засновано на оцінках безпосередніх учасників процесу реалізації політики — представників бізнесу

Відбулось 10 щорічних опитувань: 2015, 2016, 2017, 2018, 2020, 2021, 2022, 2023, 2024 та 2025 роках. Хвиля опитування була проведена з 2 січня до 12 лютого 2026 року

У 2020 році необхідність проведення оцінки задоволеності бізнесом рівня обслуговування митними органами та проведення щорічних досліджень у формі незалежних опитувань було визнано державою, що знайшло відображення у п. 30 плану заходів з реформування та розвитку системи органів, що реалізують митну політику, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України № 569 від 13.05.2020 року.

Результати зазначених опитувань за 2020, 2021, 2022 та 2024 роки роки Держмитслужба розмістила на своєму сайті.

ДЯКУЄМО ЗА УВАГУ!

ПИТАННЯ?

НАШІ КОНТАКТИ

Website: www.tfd.ier.com.ua

Email: customs@ier.kyiv.ua

Instagram https://www.instagram.com/ier_kyiv/

Facebook: www.facebook.com/tfd.ier

Telegram: <https://t.me/ukreconomic>

Twitter: https://x.com/IER_Kyiv